

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

**Novely Živnostenského zákona a jejich vliv na
administrativní zátěž podnikatelů**

Štěpánka CHROUSTOVÁ

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Chroustová Štěpánka

Veřejná správa a regionální rozvoj - k.s. Klatovy

Název práce

Novely Živnostenského zákona a jejich vliv na administrativní zátěž podnikatelů

Anglický název

Amendments to the Trade Act and their impact on the administrative burden of entrepreneurs

Cíle práce

Cíl práce:

- seznámit s platnou právní úpravou živnostenského zákona
- analyzovat novely živnostenského zákona a jejich dopad na podnikatele a zaměstnance živnostenských úřadů.
- zjistit jak novely hodnotí podnikatelé z hlediska administrativní zátěže a zda jsou dostatečně informováni o změnách živnostenského zákona,
- vyhodnotit využívání služeb CRM a elektronických podání podnikatelů zaměřené na podnikatelské subjekty v Plzeňském kraji,
- vyhodnotit získaná data a zahrnout je do návrhu opatření vedoucích ke zlepšení podmínek pro podnikání dle živnostenského zákona a snížení administrativní zátěže podnikatelů.

Metodika

Metodika:

- analýza předpisů, studium literatury
- vytvoření dotazníků, distribuce respondentům
- vyhodnocení dotazníkového šetření
- tabulkové vyhodnocení statistických údajů elektronických podání
- strukturované rozhovory se zaměstnanci ŽÚ
- vyhodnocení získaných informací a návrhy řešení

Harmonogram zpracování

Harmonogram:

1. Sběr dat, vyhotovení zadání práce – do 30.6.2013

2. Vypracování teoretické části – do 31.1.2014

3. Vypracování praktické části – do 28.2.2014

4. Odevzdání práce dle závazných pokynů PEF ČZU v Praze * Kamýcká 129, 165 21 Praha 6 - Suchbát

---

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

novela živnostenského zákona, podnikání, podnikatel, administrativní zátěž, živnostenský úřad, živnost, živnostenské oprávnění, fyzická osoba, právnická osoba

---

Doporučené zdroje informací

Horzinková, E., Urban, V. Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a příklady, 11. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1.11.2006, LINDE PRAHA, a.s., 2006, 483 s. ISBN 80-7201-632-6
Horzinková, E., Urban, V. Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem 13. aktualizované a doplněné vydání . Praha: Linde Praha, a. s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-86131-97-9.
Šiškeová, S. Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání. Praha: Wolters Kluwer, 2010. 184 s. ISBN 978-80-7357-527-4.
Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání ve znění pozdějších předpisů
Další literatura po dohodě s vedoucí práce.

Vedoucí práce

Světlíková Daniela, JUDr.

Termín odevzdání

březen 2014

JUDr. Jana Borská
Vedoucí katedry

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.
Děkan fakulty

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Novely Živnostenského zákona a jejich vliv na administrativní zátěž podnikatelů" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala JUDr. Daniele Světlíkové za odborné vedení, cenné rady a připomínky při zpracování této bakalářské práce.

Novely Živnostenského zákona a jejich vliv na administrativní zátěž podnikatelů

Amendments to the Trade Act and their impact on the administrative burden of entrepreneurs

Souhrn

Bakalářská práce je zaměřena na novely živnostenského zákona a podnikatele provozující činnost na základě živnostenského oprávnění. Teoretická část práce vymezuje platnou právní úpravu živnostenského zákona a analýzu nejdůležitějších novel živnostenského zákona. Pozornost je směřována k novelám, které podnikatelům zásadně ovlivnily podmínky a povinnosti při vstupu a v průběhu podnikání. Dále se teoretická část zabývá novelami snižujícími administrativní zátěž podnikatelů.

V praktické části byl proveden kvantitativní a kvalitativní výzkum zaměřený na hodnocení novel z hlediska snižování administrativní zátěže pro podnikatele a informací o změnách živnostenského zákona. Byly použity metody dotazování pomocí dotazníkového šetření zaměřené na podnikající tuzemské fyzické a právnické osoby Plzeňského kraje a strukturované rozhovory se zaměstnanci Obecního živnostenského úřadu Stříbro a Sušice. Součástí praktické části je provedeno vyhodnocení JRF podání živnostenským úřadům v Plzeňském kraji a využívání služeb CRM. V práci jsou zhodnoceny a interpretovány zjištěné výsledky včetně uvedení možných návrhů řešení vedoucí ke snížení administrativní zátěže podnikatelů.

Klíčová slova: administrativní zátěž, fyzická osoba, novela živnostenského zákona, podnikatel, podnikání, právnická osoba, živnost, živnostenské oprávnění, živnostenský úřad

Summary

My Bachelor's thesis is aimed at amendments to the Trade Act and entrepreneurs that enterprise on the basis of the trade authorization. The theoretical part of my work is about the valid legal adjustment of the Trade Act and analysis of the most important amendments to the Trade Act. I pay attention to the amendments that affect entrepreneurs, their conditions and responsibility to enter to the enterprise. Then the theoretical part contains the amendments that decrease the administrative burden of entrepreneurs.

In the practical part was done the quantitative and qualitative research that evaluated amendments with respect to decrease the administrative burden of entrepreneurs and information about changes of the Trade Act. I used the method of the questionnaire that were given to enterprising home natural persons and legal entities from the Pilsen region and structured conversations with staffers of Business registration and licencing office in the town of Stříbro and Sušice. In the practical part there is done the evaluation JRF given to business registration and licencing offices in the Pilsen region and using service of CRM. In my thesis I took a long hard look and I performed all my discovered results and some solving proposal that can lead to decrease the administrative burden of entrepreneurs.

Key words: administrative burden, natural person, amendment to the Trade Act, entrepreneur, enterprise, legal entity, trade, trade authorization, business registration and licencing office

Obsah

SEZNAM ZKRATEK.....	9
1. ÚVOD	10
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	12
2.1 Cíl práce	12
2.2 Metodika	12
3. PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY	14
3.1 Počátky živnostenského podnikání v Čechách.....	14
3.2 Listina základních práv a svobod.....	15
3.3 Evropské právo a podnikání.....	15
3.4 Zákon o živnostenských úřadech	17
3.4.1 Obecní živnostenský úřad	18
3.4.2 Krajský živnostenský úřad	18
3.4.3 Živnostenský úřad České republiky	19
3.5 Živnostenský zákon.....	19
3.5.1 Vymezení pojmu živnost a činnosti vyloučené z režimu živnostenského	20
3.5.2 Subjekty oprávněné k provozování živnosti	22
3.5.3 Podmínky a překážky provozování živnosti	22
3.5.3.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti	22
3.5.3.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti.....	24
3.5.3.3 Překážky provozování živnosti	24
3.5.4 Druhy živností a vznik živnostenského oprávnění.....	26
3.5.4.1 Druhy živností.....	26
3.5.4.2 Vznik živnostenského oprávnění	27
3.5.5 Odpovědný zástupce	28
3.5.6 Povinnosti podnikatele.....	29
3.5.7 Zánik, zrušení a pozastavení živnostenského oprávnění.....	30
3.5.7.1 Zánik živnostenského oprávnění.....	30
3.5.7.2 Zrušení a pozastavení živnostenského oprávnění	31
3.5.8 Živnostenská kontrola a správní delikty.....	32
3.5.8.1 Správní delikty	32
3.5.9 Místní příslušnost.....	33
3.6 Novely živnostenského zákona	34
3.6.1 Novely živnostenského zákona v letech 1995 - 2006	34
3.6.2 Novela zákonem č. 130/2008 Sb.....	37

3.6.3	Novela č. 155/2010 Sb.	39
3.6.4	Novela č. 169/2012 Sb.	41
3.6.5	Novely s vlivem na živnosti.....	42
3.7	Snižování administrativní zátěže podnikatelů.....	43
4.	PRAKTICKÁ ČÁST	45
4.1	Plzeňský kraj	45
4.2	Dotazníkové šetření.....	46
4.3	Vyhodnocení dotazníkového šetření	47
4.4	Strukturované rozhovory.....	55
4.5	Vyhodnocení JRF podání.....	58
4.6	Vyhodnocení služeb CRM.....	59
5.	VÝSLEDKY, DISKUSE A DOPORUČENÍ	60
5.1	Výsledky a diskuse.....	60
5.2	Návrhy řešení	63
6.	ZÁVĚR	65
7.	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	67
8.	Seznam tabulek	69
9.	Seznam grafů.....	70
10.	Seznam obrázků	70
12.	PŘÍLOHY	71

SEZNAM ZKRATEK

ASPI	automatizovaný systém právních informací
a. s.	akciová společnost
CRM	centrální registrační místo
Czech POINT	Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál
ČR	Česká republika
DS	datová schránka
FO	fyzická osoba
EHP	Evropský hospodářský prostor
EP RŽP	elektronická podatelna živnostenského rejstříku
ES	Evropské společenství
EU	Evropská unie
IČ	identifikační číslo
IČP	identifikační číslo provozovny
JRF	jednotný registrační formulář
k. s.	komanditní společnost
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
odst.	odstavec
PO	právnícká osoba
OŽÚ	obecní živnostenský úřad
Sb.	Sbírka zákonů
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
v. o. s.	veřejná obchodní společnost
ZAP	Zjednodušení administrativních postupů
ŽO	živnostenské oprávnění
ŽR	živnostenský rejstřík
ŽÚ	živnostenský úřad

1. ÚVOD

Soukromé podnikání se v České republice opět začalo rozšiřovat s pádem komunismu po roce 1989, kdy docházelo k privatizaci drobných státních podniků, které se staly soukromými, a podnikáním se začalo zabývat mnoho občanů. V té době došlo ke změně od centrálně plánované ekonomiky k ekonomice tržní, která je založena na svobodném podnikání a soukromém vlastnictví. Součástí tržní ekonomiky je rozvoj malých a středních podniků a živnostenského podnikání. Předpokladem úspěšného rozvoje podnikání a ekonomické konkurenceschopnosti podniků v regionech je kvalitní a podnikatelsky přívětivé prostředí.

Podnikání jako takové zahrnuje mnoho činností, které podnikatelé provozují především za účelem zisku a jako zdroj obživy. Mezi nejrozšířenější formu podnikání v ČR patří živnostenské podnikání, které upravuje zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon). Živnostenský zákon je veřejnoprávní normou a upravuje základní vztahy mezi podnikateli a státem v oblasti živnostenského podnikání. Živnostenský zákon je provázán s dalšími právními předpisy, jejichž změny musí být do živnostenského zákona promítnuty, a to včetně změn příloh živnostenského zákona a od doby účinnosti 1. 1. 1992 byl téměř 140krát novelizován. Prozatím poslední novelou živnostenského zákona s účinností od 1. 1. 2014, která je obsahem části páté zákona č. 303/2013 Sb., o změně zákonů v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva byla provedena v souvislosti s přijetím základních kodexů rekodifikace soukromého práva, jimiž je nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb., zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích) a zákon č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Novelizací živnostenského zákona dochází nejen k terminologickým změnám v návaznosti na novou právní úpravu občanského zákoníku, ale i změnám odstraňující nedostatky a neprovázanosti právní úpravy, které byly způsobeny zejména přijetím jiných právních předpisů. Zároveň k 1. 1. 2014 dochází nařízením vlády č. 365/2013 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů, které stanoví obsahové náplně živností řemeslných, vázaných, koncesovaných a jednotlivých oborů živnosti volné uvedených v přílohách 1-4 živnostenského zákona.

V posledních letech je snahou a prioritou vlády ČR zjednodušení administrativních postupů a snížení administrativní zátěže, která za tímto cílem schválila Plán snižování administrativní zátěže podnikatelů. Dalším cílem vlády je zkvalitnění, zjednodušení procesu přijímání evropské legislativy a zefektivnění implementace procesů.

Vysoké administrativní zatížení podnikatelů je jedním ze záporných faktorů ovlivňující nepříznivé podnikatelské prostředí v ČR. Z přehledu konkurenceschopnosti 27 členských států EU patří ČR mezi země s největší administrativní zátěží v EU. ČR při transpozici evropských směrnic přidává nadbytečné administrativní zátěže, tj. nad rámec požadavků EU.¹

Zjednodušení administrativních postupů při vstupu do podnikání a snížení administrativní zátěže podnikatelů odstartoval zákon č. 214/2006 Sb., kterým se mění živnostenský zákon, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony s účinností od 1. 8. 2006. Následující novely přispívají k liberalizaci podmínek provozování živnosti, ke snížení oznamovacích povinností podnikatelů v důsledku čerpání informací ze základních registrů a jiných informačních systémů veřejné správy. Bakalářská práce „Novely Živnostenského zákona a jejich vliv na administrativní zátěž podnikatelů“ vychází z právní úpravy platné k 1. 1. 2014. Při zpracování bakalářské práce bude využito zkušeností desetileté praxe autora jako zaměstnance obecního živnostenského úřadu.

---

¹ Debata: Bez zpětné vazby od podnikatelů se kvalitní zákony připravit nedají, Malé a střední podniky a administrativní zátěž: Dostupné on-line na http://www.cebre.cz/dokums_raw/20111107_reader_administrativni_zatez.pdf [cit. 2013-12-10]

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je seznámit s platnou právní úpravou živnostenského zákona a zhodnotit novely živnostenského zákona včetně jejich dopadu na podnikatele a zaměstnance živnostenských úřadů z hlediska administrativní zátěže. Hlavní cíl je rozpracován do dílčích cílů, jejichž úkolem je zjistit jak novely hodnotí podnikatelé z hlediska administrativní zátěže, zda jsou dostatečně informováni o změnách živnostenského zákona, dále vyhodnotit využívání služeb CRM, elektronických podání JRF podané podnikatelskými subjekty v Plzeňském kraji. Na základě vyhodnocení získaných dat navrhnout možná řešení, která by vedla k zjednodušení podmínek a snížení administrativní zátěže podnikatelů při podnikání.

2.2 Metodika

Pro zpracování teoretické části bakalářské práce bude provedeno shromáždění a studium právních předpisů a dostupné odborné literatury vztahující se k dané problematice živnostenského podnikání. Literární rešerše bude vycházet především z platné právní úpravy zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání a novel tohoto zákona, právních předpisů souvisejících s živnostenským zákonem, odborné literatury a elektronických zdrojů, zejména pak webových stránek Ministerstva průmyslu a obchodu, Plzeňského kraje-Krajského živnostenského úřadu. Právní předpisy budou také vyhledávány pomocí právního informačního systému ASPI. Na základě studia materiálů bude proveden rozbor platné právní úpravy živnostenského zákona a analýza novel živnostenského zákona, které podstatně ovlivnily podmínky pro vstup do podnikání a měly zásadní vliv na snížení administrativní zátěže podnikatelů.

Praktická část bude vycházet z primárních a sekundárních dat. Sběr primárních dat bude proveden formou kvantitativního a kvalitativního výzkumu, konkrétně metodou dotazování pomocí dotazníkového šetření a strukturovaných rozhovorů. Pro dotazníkové šetření bude proveden cílený výběr respondentů z okruhu známých a veřejně známých aktivně podnikajících živnostníků v Plzeňském kraji. Prostřednictvím internetu budou dohledány e-mailové kontakty a vybrané tuzemské fyzické nebo právnické osoby budou prostřednictvím e-mailu nebo osobně osloveni a požádáni o vyplnění dotazníku

s uvedením cíle dotazníkového šetření. Bude osloveno 125 fyzických osob a 75 právnických osob. Dotazník bude obsahovat 14 otázek převážně uzavřených, z toho 2 otázky budou polouzavřené a bude koncipován tak, aby bylo možné zjistit, jak podnikatelé sledují a znají novely živnostenského zákona, jak hodnotí změny v novelách z hlediska administrativní zátěže. Dále bude zjišťováno, kde respondenti informace o novelách získávají, zda využívají elektronické komunikace vůči živnostenskému úřadu nebo upřednostňují osobní jednání na živnostenském úřadě. Získané odpovědi budou vyhodnoceny pomocí tabulek, grafů a popisem výsledků. Bude zvolena písemná forma dotazníku z důvodu oslovení většího počtu respondentů, nízké finanční náročnosti a umožnění respondentům věnovat otázkám více času.

Strukturované rozhovory s předem připravenými 9 otázkami budou provedeny se zaměstnanci Obecního živnostenského úřadu Sušice a Stříbro. Cílem rozhovoru bude zjistit, zda hodnotí novely živnostenského zákona jako snížení administrativní zátěže pro podnikatele a zároveň, zda novely přinesly snížení administrativních úkonů zaměstnancům živnostenských úřadů. V rozhovoru budou dále kladeny otázky týkající se využívání služeb CRM, způsobu podání JRF živnostenskému úřadu. Jedna z otázek se bude týkat poskytování informací o novelách živnostenského zákona, a to zda živnostenské úřady informují podnikatele o změnách a pokud ano, tak jakým způsobem. Ze zjištěných údajů z rozhovorů bude provedeno vyhodnocení využívání služeb CRM podnikateli.

Na základě poskytnutých sekundárních dat-statistických údajů JRF podání od zaměstnance Krajského úřadu Plzeňského kraje, oddělení krajského živnostenského úřadu bude provedeno tabulkové vyhodnocení JRF podání podnikatelů živnostenským úřadům v Plzeňském kraji za období 1. pololetí r. 2008-31. 12. 2013. Tabulka bude rozdělena na elektronická podání prostřednictvím referenta živnostenského úřadu, datové schránky úřadu, z počítače podnikatele a podání v písemné formě.

V závěrné části práce budou na základě analýz informací zjištěných průzkumem a na základě literární rešerše shrnuty a vyhodnoceny výsledky práce. Budou uvedeny možné návrhy řešení vedoucí k zjednodušení podmínek pro podnikání a snížení administrativní zátěže podnikatelů.

3. PŘEHLED ŘEŠENÉ PROBLEMATIKY

3.1 Počátky živnostenského podnikání v Čechách

Zmíníme-li se o podnikání v Čechách, mnozí z nás si představí hlavně zlomový rok 1989, protože tehdy došlo k výraznému růstu soukromého podnikání a otevření trhu. Skutečné počátky podnikání však na našem území datujeme již od 10. století, kdy základem podnikání byla hlavně řemesla.²

Počátkem 14. století docházelo ke sdružování řemeslníků do cechů, byl to např. cech mincovní, cech krejčích. Za vlády Karla IV. pak došlo k výrazné podpoře domácího podnikání, docházelo ke vzniku manufaktur, a právě tehdy byla cechovní soustava vnímána jako překážka rozvoje manufaktur. Úplný konec cechů nastal v roce 1860, kdy vstoupil v platnost živnostenský řád vydaný císařským patentem č. 227/1859 ř. z., který upravoval základní práva a povinnosti osob provozujících živnost a zároveň byl i sankčním nástrojem. Předpisy umožňovaly přemíru volnosti při provozování živností a to vedlo k vysokému nárůstu řemeslníků, ale zároveň docházelo ke zhoršení kvality výrobků a služeb. Zajímavostí je, že živnostenský řád vydaný za vlády císaře Františka Josefa I. byl platnou právní normou i v Československu po roce 1918. K úplnému zrušení tohoto řádu došlo až v roce 1965, kdy byl vydán zákon č. 65/1965 Sb., zákoník práce.³

V období komunistického režimu soukromé podnikání nebylo žádoucí a mohly být poskytovány pouze služby, později i prodej zboží na základě rozhodnutí dle nařízení vlády. V souladu s těmito nařízeními, tehdy národní výbory vydávaly žadatelům rozhodnutí o povolení k poskytování služeb a prodeji zboží.

Po roce 1989 docházelo k obnově a podpoře soukromého podnikání. Za tímto účelem byl přijat zákon č. 105/1990 Sb., o soukromém podnikání občanů s platností od 1. 5. 1990, a dále zákon č. 103/1990 Sb., kterým se mění a doplňuje hospodářský zákoník. Touto novelou zákoníku bylo upraveno podnikání obchodních společností. Toto období bylo pro podnikatele i úřady chaotické, jelikož předpisy a zákony v oblasti podnikání se teprve vytvářely a přijímaly.

---

² Historie podnikání v Čechách: Dostupné on-line na <http://mladypodnikatel.cz/historie-podnikani-vcechach-t4444> [cit. 2013-12-10]

³ Podnikání u nás - historie: Dostupné on-line na <http://www.ptejteseknihovny.cz/uloziste/aba001/2013/podnikani-u-nas-historie> [cit. 2013-12-10]

Zlomovým rokem v živnostenskoprávní úpravě byl rok 1992, kdy 1. 1. 1992 nabyt účinnosti zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon), kterým byly upraveny podmínky živnostenského podnikání pro fyzické osoby a zároveň pro právnické osoby.

3.2 Listina základních práv a svobod

Usnesením předsednictva České národní rady dne 16. 12. 1992 byla vyhlášena Listina základních práv a svobod jako součást ústavního pořádku České republiky. Tato listina je rozdělena do šesti hlav a obsahuje 44 článků.

Konkrétně hlava čtvrtá obsahuje hospodářská, sociální a kulturní práva a článek 26 odst. 1 upravuje právo k podnikání takto: „Každý má právo na svobodnou volbu povolání a přípravu k němu, jakož i právo podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost.“⁴

Výkon tohoto práva k podnikání může být dle článku 26 odst. 2 Listiny základních práv a svobod zákonem omezen. Článek 44 uvádí, že zákon může omezit právo na podnikání a jinou hospodářskou činnost soudcům a prokurátorům.⁵

Živnostenský zákon omezuje základní právo na podnikání osobám, které nesplní všeobecnou podmínku pro provozování živnosti, tj. podmínku bezúhonnosti. Smyslem a účelem této podmínky je ochrana základních práv a svobod třetích osob, která by mohla být podnikáním provozovaným v rozporu s právem a dobrými mravy dotčena.⁶

Stanovení jednotlivých podmínek pro získání oprávnění k podnikání jsou právně stanoveny pro všechny osoby stejné a je na každém, zda práva k podnikání využije či nikoliv.

3.3 Evropské právo a podnikání

ČR se stala od 1. 5. 2004 členem EU, která je tvořena Evropským společenstvím, tj. asociací států s nezávislou autoritou, suverénními právy a právním řádem, jimž se podřizují jak zúčastněné národní státy, tak jejich občané. Evropské právo má přímý dopad na všechny občany EU.⁷

---

⁴Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku ČR

⁵Ústavní zákon č. 2/1993 Sb., LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako součást ústavního pořádku ČR

⁶ŠIŠKEOVÁ, S., *Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání*

⁷Základní práva EU: Dostupné on-line na <http://obcan.ecn.cz/index.shtml?w=e&x=238026> [cit. 2013-12-15]

V EU funguje vnitřní trh, který tvoří území všech členských zemí EU a platí v něm čtyři základní svobody-volný pohyb: zboží, služeb, osob a kapitálu. Prohlubování těchto svobod napomáhá dosažení vyššího ekonomického růstu, vyšší životní úrovně a významnějšího postavení Evropy z hlediska mezinárodní úrovně. Z fungujícího vnitřního trhu profitují především občané a podnikatelé z členských států EU.⁸

Vstupem ČR do EU bylo třeba harmonizovat českou legislativu s právem ES a do živnostenského zákona převést principy Smlouvy o založení ES, zejména dvě základní svobody občanů členských zemí EU, a to právo na podnikání respektive **právo na usazení**, které zahrnuje svobodný přístup k samostatné výdělečné činnosti a **právo na volné poskytování služeb**. Občané členských států EU, státní příslušníci tvořících Evropský hospodářský prostor a Švýcarské konfederace mohou na území ČR svobodně zakládat, zřizovat podniky, tj. získat živnostenské oprávnění za stejných podmínek jako české osoby.⁹

Volným poskytováním služeb v souladu s článkem 56 a následující Smlouvy o fungování EU se rozumí dočasně provozovat podnikatelskou činnost v jiném členském státě EU na základě podnikatelského oprávnění z domovského státu, pokud pokrývá poskytovanou činnost, aniž by byl ve státě, kde službu poskytuje usazen.

Některé podnikatelské aktivity jsou v jednotlivých členských státech samostatně regulované, tj. vázané na splnění určité kvalifikace. Jedná se především o profese, pro jejichž výkon nebyly sjednoceny požadavky na úrovni EU a rozdílnost právních úprav členských států působí jako překážka volného pohybu osob nebo poskytovatelů služeb. Platí zásada vzájemného uznávání odborné kvalifikace získané v jednom členském státě EU, smluvním státě Dohody o EHP nebo Švýcarské konfederace a uznání v jiných členských státech EU.¹⁰

Právní úprava o uznávání odborné kvalifikace pro oblast živnostenského podnikání v ČR je provedena v zákoně č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států EU a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších

---

⁸ Vnitřní trh EU – základní principy: Dostupné on-line na <http://www.mpo.cz/dokument3363.html> [cit. 2013-12-15]

⁹ BABŠICKÁ, V., *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání VII.* aktualizované a zásadně přepracované vydání

¹⁰ Vnitřní trh EU – základní principy: Dostupné on-line na <http://www.mpo.cz/dokument3363.html> [cit. 2013-12-15]

předpisů a zákoně č. 455/1991 Sb., živnostenský zákon. Zákon č. 18/2004 Sb., zpracovává příslušné předpisy ES (Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/36/ES, články 39, 43 a 49 Smlouvy o založení ES) a upravuje postup správních úřadů, profesních komor a veřejnoprávních zaměstnavatelů při uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti požadované pro výkon regulované činnosti na území ČR. Uznávacím orgánem odborné kvalifikace státních příslušníků EU získané v jiném členském státě pro získání živnostenského oprávnění pro provozování regulovaných činností je MPO.¹¹

Evropská legislativa musí být neustále implementována do vnitrostátního práva členských států EU.

3.4 Zákon o živnostenských úřadech

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech upravuje hierarchii živnostenských úřadů a příslušnost těchto úřadů k výkonu státní správy v oblasti živnostenského podnikání, které jednotlivé živnostenské úřady plní a vykonávají.¹²

K významné změně v soustavě živnostenských úřadů došlo v souvislosti s reformou veřejné správy od 1. ledna 2003. Tehdy ukončily činnost okresní živnostenské úřady a prvoinstančními orgány se staly obecní živnostenské úřady, odbory obecních úřadů obcí s rozšířenou působností a v hlavním městě Praze živnostenské odbory úřadů městských částí. Druhoinstančními orgány se v oblasti živnostenskoprávní agendy staly krajské živnostenské úřady, odbory krajských úřadů a na území hlavního města Prahy živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy.¹³

V důsledku reformy veřejné správy došlo k rozšíření pravomocí obecních živnostenských úřadů, a podnikatelé veškerá podání podle živnostenského zákona mohli učinit na tomto úřadě. S přenesením činnosti na obce s rozšířenou působností se pro podnikatele ulehčilo vyřizování záležitostí vůči živnostenskému úřadu z hlediska dostupnosti. V současnosti v ČR vykonává činnosti živnostenských úřadů 205 odborů obecních živnostenských úřadů obcí s rozšířenou působností, 22 odborů na úřadech pražských městských částí

---

¹¹ Uznávání odborné kvalifikace pro oblast živnostenského podnikání: Dostupné on-line na <http://www.mpo.cz/dokument144206.html> [cit. 2013-12-17]

¹² HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 13. aktualizované a doplněné vydání

¹³ BABŠICKÁ, V., *Živnostenský zákon s komentářem a vzory podání VI*. aktualizované a doplněné vydání

a 14 krajských živnostenských úřadů, které tvoří 13 odborů krajských živnostenských úřadů, 1 živnostenský odbor Magistrátu hlavního města Prahy a Živnostenský úřad ČR.

3.4.1 Obecní živnostenský úřad

Vykonává činnosti v rozsahu stanoveném živnostenským zákonem, provádí kontroly nad dodržováním živnostenského zákona a plní funkci centrálního registračního místa (dále CRM), která spočívá v přijímání přihlášek k registraci nebo oznámení vůči finančnímu úřadu, oznámení o vzniku volných pracovních míst nebo jejich obsazení od osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, a od fyzických osob podnikajících na základě živnostenského oprávnění, také oznámení a hlášení v oblasti sociálního zabezpečení a vůči zdravotním pojišťovnám v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem. Podnikatel dále může v souvislosti se žádostí o koncesi nebo ohlášením živnosti oznámit změnu výše uvedených údajů. Údaje získané od podnikatelů předává obecní živnostenský úřad převážně v elektronické podobě příslušným správním úřadům ve lhůtě do pěti pracovních dnů.¹⁴

Obecní živnostenský úřad je provozovatelem živnostenského rejstříku a plní funkci jednotného kontaktního místa (JKM).¹⁵

3.4.2 Krajský živnostenský úřad

Vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost vůči obecním živnostenským úřadům ve svém správním obvodu, a to i co do výkonu funkce těchto úřadů jako CRM. Rozhoduje o odvolání proti rozhodnutím vydaných obecními živnostenskými úřady ve správním obvodu, vede živnostenský rejstřík, spolupracuje v oblasti živnostenského podnikání s podnikatelskými svazy, sdruženími a hospodářskými komorami.¹⁶

Krajský živnostenský úřad má právo vyžadovat od ústředních správních úřadů potřebná stanoviska a vyjádření, přičemž tyto úřady jsou povinny zpětně příslušná stanoviska a vyjádření poskytnout do 15 dnů. Dále může vůči obecním živnostenským úřadům

---

¹⁴ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

¹⁵ JKM informační místa pro podnikatele ve vnitřním trhu EU za účelem poskytnout podnikatelům veškeré obecné informace potřebné k zahájení podnikání v ČR i jiných členských státech EU a EHP. V ČR zřízeno 15 fyzických JKM, které fungují na obecních živnostenských úřadech v sídlech krajů.

¹⁶ ZICHOVÁ, J., *Živnostenské podnikání*

ve svém správním obvodu nařídít provedení živnostenské kontroly u konkrétních podnikatelů.¹⁷

3.4.3 Živnostenský úřad České republiky

Živnostenský úřad ČR vykonává řídicí, koordinační, kontrolní a metodickou činnost vůči krajským živnostenským úřadům. V případech stanovených zákonem rozhoduje jako správní orgán první instance a dále rozhoduje o odvolání proti prvoinstančním rozhodnutím krajských živnostenských úřadů. V jeho pravomoci je možnost nařízení provedení živnostenské kontroly živnostenským úřadům. Zpracovává koncepce v oblasti živnostenského podnikání a stejně jako krajský živnostenský úřad spolupracuje s příslušnými správními úřady, hospodářskými komorami, podnikatelskými svazy na úseku živnostenského podnikání. Je správcem živnostenského rejstříku.¹⁸

Působnost živnostenského úřadu ČR do doby jeho zřízení vykonává MPO Praha.

3.5 Živnostenský zákon

Živnostenský zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů (živnostenský zákon) je veřejnoprávní normou, která upravuje základní vztahy mezi podnikateli a státem v oblasti živnostenského podnikání. Živnostenský zákon je provázán s ostatními právními předpisy, především pak se zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, který definuje znaky, založení, orgány, atp. obchodních korporací (s. r. o., a. s., v. o. s., k. s. a družstva) a zákonem č. 89/2012 Sb., občanským zákoníkem, který byl k 1. 1. 2014 novelizován a stanoví kdo je podnikatel: „*Kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele*“¹⁹, sídlo podnikatele²⁰ a další ustanovení týkající se podnikání. Za podnikatele se podle občanského zákoníku považuje osoba zapsaná v obchodním rejstříku a osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.

---

¹⁷HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

¹⁸ § 5 zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

¹⁹ § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁰ § 429 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Živnostenský zákon se skládá z šesti částí a ty jsou ještě rozděleny na hlavy. V živnostenském zákoně jsou definována všeobecná ustanovení, týkající se získání živnostenského oprávnění a provozování živnosti, stanoveny jednotlivé druhy živností, odborná způsobilost, podmínky provozování živnosti, práva a povinnosti podnikatele, důvody zániku a zrušení živnostenského oprávnění. Dále je zde řešena živnostenská kontrola, správní delikty, místní příslušnosti živnostenského úřadu, údaje zapisované do živnostenského rejstříku.²¹

Součástí tohoto zákona jsou přílohy č. 1 - č. 4, kde jsou uvedeny živnosti řemeslné, vázané, koncesované a obory činností náležející do živnosti volné, dále pak příloha č. 5, kde je uveden seznam živností (Pedikúra, manikúra, Činnosti, při kterých je porušována integrita lidské kůže, atd.), jejichž výkon musí podnikatel zajistit pouze fyzickými osobami splňující odbornou způsobilost v příloze uvedenou. Tato povinnost může být pro podnikatele zatěžující, ale na druhou stranu jsou zde činnosti, při kterých by mohlo dojít k ohrožení na zdraví zákazníků a je této odbornosti zapotřebí.²²

3.5.1 Vymezení pojmu živnost a činnosti vyloučené z režimu živnostenského zákona

Živnostenský zákon uvádí: „*Živností je soustavná činnost provozovaná samostatně, vlastním jménem, na vlastní odpovědnost, za účelem dosažení zisku a za podmínek stanovených tímto zákonem.*“²³

Za živnost lze považovat pouze tu činnost, při jejímž provozování jsou splněny všechny výše uvedené podmínky současně.²⁴

Soustavnost není spatřována v jednorázové nebo nahodilé činnosti, ale naopak je soustavností činnost, která se opakuje pravidelně, byť i jen 1x ročně, např. prodej vánočních stromků. **Samostatností** se rozumí, že o své činnosti osoba rozhoduje sama, určuje si, s kým uzavře obchodní kontakty a není nikým řízena. Podnikání **vlastním jménem** je povinnost při své podnikatelské činnosti konat právní úkony pod vlastním jménem, tj. pod firmou u podnikatelů zapsaných v obchodním rejstříku, ostatní podnikatelé

---

²¹ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

²² Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

²³ § 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

²⁴ ZICHOVÁ, J., *Živnostenské podnikání*

pod názvem nebo jménem a příjmením. **Vlastní odpovědností** se rozumí, že za výsledek podnikání a s tím spojená rizika si podnikatel odpovídá sám a své odpovědnosti se nemůže zprostit.²⁵

Pokud se osoba rozhodne pro podnikání, tak je to zpravidla **za účelem dosažení zisku**, přičemž výsledek podnikání, tj. zda skutečně zisku bude dosaženo, nebo bude ztrátový, není důležitý. Pro určení zda činnost bude považována za živnost či nikoliv je rozhodující záměr účelu dosažení zisku. Poslední podmínkou, která musí být splněna při činnosti, aby se jednalo o živnost, musí být vykonávána **za podmínek stanovených živnostenským zákonem**.

V zákoně jsou vymezeny jednotlivé znaky živnosti a dále činnosti, které jsou vyloučeny z režimu živnostenského zákona a **živností nejsou**. Tyto činnosti podléhají registraci podle zvláštních právních předpisů nebo jsou to činnosti vyhrazené zákonem státu, jakož i určené právníkům osobám. Dále jsou to činnosti, kde je využíváno výsledků duševní tvůrčí činnosti, výkon kolektivní správy práva autorského a práv souvisejících s právem autorským, provádění archeologických výzkumů, atp.²⁶

Z výčtu činností, které jsou vyloučeny z působnosti živnostenského zákona lze uvést např. činnost auditorů a daňových poradců, lékařů, advokátů, notářů, bank, pojišťoven, zprostředkování zaměstnání, provozování stanic technické kontroly, provozování dráhy a drážní dopravy, archivnictví, pronájem nemovitostí, bytů a nebytových prostor, provozování poštovních služeb a zahraničních platebních služeb podle zvláštního právního předpisu.²⁷

Činnosti vyloučené z působnosti živnostenského zákona se stále doplňují a aktualizují v souvislosti se změnami právních předpisů nebo s vydáním nových zákonů, zcela nově upravujících některou podnikatelskou činnost.

---

²⁵ BABŠICKÁ, V., *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání* VI. aktualizované a doplněné vydání

²⁶ BABŠICKÁ, V., *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání* VI. aktualizované a doplněné vydání

²⁷ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

3.5.2 Subjekty oprávněné k provozování živnosti

Právo k provozování živnosti získají fyzické, právnické a zahraniční osoby, které splní podmínky stanovené živnostenským zákonem a v některých případech vymezených živnostenským zákonem se vyžaduje státní povolení. K rozlišení osobního statutu subjektů fyzické a právnické osoby se vychází z ustanovení občanského zákoníku.²⁸

Pro účely živnostenského zákona se za českou osobu považuje fyzická osoba s bydlištěm, tím se rozumí trvalým pobytem na území ČR a právnická osoba se sídlem na území ČR, naopak zahraničními osobami jsou fyzické a právnické osoby, jejichž bydliště nebo sídlo se nachází mimo území ČR. Fyzické osoby, kterým byla Českou republikou udělena mezinárodní ochrana formou azylu nebo doplňkové ochrany, a její rodinní příslušníci na území ČR mohou provozovat živnost za stejných podmínek jako občan ČR.²⁹

Provozovat živnost mohou právnické osoby zřízené za účelem podnikání, ale i právnické osoby, jejichž hlavní předmět činnosti je jiný (obce, spolky).³⁰

3.5.3 Podmínky a překážky provozování živnosti

Živnostenský zákon stanovuje všeobecné a zvláštní podmínky pro provozování živnosti. K datu 1. 1. 2014 v souvislosti s novým občanským zákoníkem dochází ke změnám všeobecných podmínek, nahrazuje se dřívější podmínka 18 let a způsobilost k právním úkonům termínem plná svéprávnost.³¹

3.5.3.1 Všeobecné podmínky provozování živnosti

Všeobecnými podmínkami jsou stanoveny:

„a) plná svéprávnost, kterou lze nahradit přivolením soudu k souhlasu zákonného zástupce nezletilého k samostatnému provozování podnikatelské činnosti, a

*b) bezúhonnost“.*³²

---

²⁸ § 18, § 19, § 20, § 23 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

²⁹ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

³⁰ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákona a předpisy souvisící s komentářem a příklady* 11. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 11. 2006

³¹ § 33 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³² § 6 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Všeobecné podmínky pro provozování živnosti musí splňovat fyzická osoba a u právnických osob musí tyto podmínky splňovat odpovědný zástupce, pokud je povinností jej ustanovit.

Plná svéprávnost se nabývá zletilostí, tj. dovršením osmnáctého roku věku, dále také přiznáním svéprávnosti nebo uzavřením manželství.³³ Podle této právní úpravy mohou začít podnikat osoby, které dosáhly věku 16 let, a soudem jim byla přiznána plná svéprávnost.³⁴

V posuzování bezúhonnosti došlo již k několika změnám a v současnosti se za bezúhonného pro účely živnostenského zákona nepovažuje osoba: *„která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchán v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.“*³⁵

Občan ČR, občan jiného členského státu EU, pokud měl poslední pobyt na území ČR, občané z tzv. třetích zemí s trvalým pobytem na území ČR prokazují bezúhonnost výpisem z evidence Rejstříku trestů. Živnostenský úřad si výpis z Rejstříku trestů vyžaduje elektronicky, v případě pochybností o bezúhonnosti podnikatele si může vyžádat opis pravomocného rozhodnutí nebo nahlédnout do části trestního spisu k posouzení bezúhonnosti.³⁶

Občané jiného členského státu EU a osoby, které nejsou občany ČR ani jiného členského státu EU prokazují bezúhonnost doklady stanovenými živnostenským zákonem. Doklady prokazující bezúhonnost nesmí být starší než 3 měsíce.³⁷

Je třeba konstatovat, že dnes jsou podmínky pro posuzování bezúhonnosti benevolentní ve srovnání k dřívější úpravě, kdy nemohl podnikat ten, kdo byl pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání nejméně jednoho roku pro jakýkoli trestný čin spáchaný úmyslně.

---

³³ § 30 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁴ § 37 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

³⁵ § 6 odst. 2 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

³⁶ § 6 odst. 3, 4 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

³⁷ § 46 odst. 1 písm. a), b), c) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

3.5.3.2 Zvláštní podmínky provozování živnosti

Zvláštními podmínkami provozování živnosti se rozumí odborná nebo jiná způsobilost podnikatele, které je zapotřebí splňovat při provozování živností řemeslných, vázaných a koncesovaných. Odborná způsobilost pro živnosti řemeslné se prokazuje dokladem o řádném ukončeném vzdělání v oboru (výučním listem, maturitním vysvědčením, atp.), dokladem o uznání odborné kvalifikace nebo získáním všech profesních kvalifikací. Tyto doklady mohou být nahrazeny ukončeným vzděláním v oboru příbuzném a v některých případech dokladem o vykonání jednorroční praxe v oboru, dokladem o rekvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost a jednorroční praxí v oboru. Odbornou způsobilost je dále možné prokázat dokladem o vykonání šestileté praxe v oboru.³⁸

Pro živnosti vázané a koncesované je odborná způsobilost taxativně upravena v živnostenském zákoně, konkrétně přílohami č. 2, č. 3.

Zákonem je upraveno také prokazování odborné způsobilosti občana členského státu EU včetně ČR, který ji může doložit doklady o odborné kvalifikaci potvrzující, že danou činnost vykonával v členském státě EU.³⁹

Všeobecné a zvláštní podmínky musí podnikatel splňovat po celou dobu provozování živnosti. V opačném případě je to důvod pro pozastavení provozování živnosti nebo zrušení živnostenského oprávnění.

3.5.3.3 Překážky provozování živnosti

Živnostenským zákonem jsou vymezeny **překážky k provozování živnosti** pro fyzickou a právnickou osobu, které se zapisují do živnostenského rejstříku a jsou zveřejňovaným údajem. Existence překážek omezuje tyto osoby v právu podnikat v režimu živnostenského zákona, nemohou být odpovědným zástupcem, členem statutárního orgánu právnické osoby ani osobou pokračující v provozování živnosti po zemřelém podnikateli.

Překážkami provozování živnosti pro fyzické nebo právnické osoby jsou:

- prohlášení konkursu na majetek fyzické nebo právnické osoby, ode dne:

---

³⁸ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

³⁹ Při posuzování odborné způsobilosti se použije Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů

„a) prodeje závodu jedinou smlouvou v rámci zpeněžení majetkové podstaty v době běhu lhůty podle zvláštního právního předpisu,

b) nabytí právní moci rozhodnutí, kterým soud ukončil provozování závodu nebo ode dne určeného v tomto rozhodnutí jako den ukončení provozování podniku.“⁴⁰

➤ pravomocné rozhodnutí o zamítnutí insolvenčního návrhu proto, že majetek dlužníka nebude postačovat k úhradě nákladů insolvenčního řízení

➤ pravomocné rozhodnutí o zrušení konkursu, pokud majetek dlužníka je zcela nepostačující pro uspokojení věřitelů⁴¹

➤ uložení trestu nebo sankce zákazu činnosti provozování živnosti v oboru nebo příbuzném oboru soudem nebo správním orgánem⁴²

Zrušením živnostenského oprávnění z níže uvedených důvodů nemohou živnost provozovat:

a) fyzická nebo právnická osoba

b) fyzická nebo právnická osoba, která byla členem statutárního orgánu právnické osoby v době, kdy nastaly nebo trvaly skutečnosti, které vedly ke zrušení živnostenského oprávnění. Překážka neplatí, pokud tato osoba prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti, které vedlo ke zrušení živnostenského oprávnění zabránila.⁴³

c) právnická osoba, pokud fyzické nebo právnické osobě, která je členem statutárního orgánu této právnické osoby bylo zrušeno živnostenské oprávnění z níže uvedených důvodů

d) právnická osoba, byla-li členem jejího statutárního orgánu fyzická nebo právnická osoba v době, kdy nastaly nebo trvaly skutečnosti, které vedly ke zrušení živnostenského oprávnění, neprokáže-li osoba, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby zabránila porušení právní povinnosti, která vedla ke zrušení živnostenského oprávnění

➤ pravomocné rozhodnutí o zrušení živnostenského oprávnění z důvodů:

---

⁴⁰ § 8 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁴¹ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁴² § 8 odst. 5 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁴³ § 8 odst. 6 písm. b) zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

- závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené rozhodnutím o udělení koncese, živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy
- zahraniční fyzická osoba, která může provozovat živnost na území ČR na základě povolení k pobytu, tuto podmínku nesplňuje
- na návrh příslušné správy sociálního zabezpečení, pokud podnikatel neplní závazky vůči státu
- podnikatel neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky a neoznámil přerušeni provozování živnosti⁴⁴

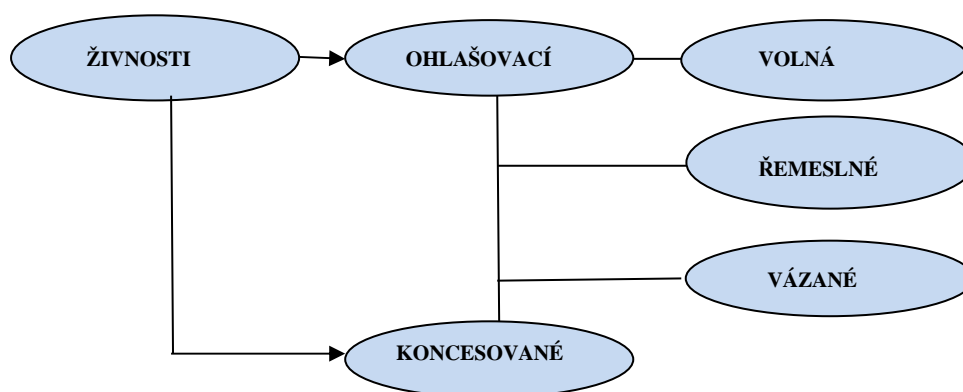
Živnostenské úřady budou muset za účelem zjištění překážek prověřovat složení statutárního orgánu právnické osoby, a to nahlížením do základního registru osob, obchodního rejstříku. Zaměstnanci živnostenského úřadu budou posuzovat, zda fyzická nebo právnická osoba vynaložila úsilí, aby zabránila porušení právní povinnosti, která byla důvodem ke zrušení živnostenského oprávnění tzv. vyvinění.

Zákonem je upraveno po jakou dobu osoby s překážkou nemohou živnost provozovat, a kdy nejdříve mohou ohlásit živnost nebo požádat o koncesi.

3.5.4 Druhy živností a vznik živnostenského oprávnění

3.5.4.1 Druhy živností

Obr. č. 1 Rozdělení živností

Zpracování vlastní

⁴⁴ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

Živnost volná **Výroba, obchod a služby neuvedené v přílohách 1 až 3 živnostenského zákona** obsahuje 79 oborů činností obchodních, výrobních, poskytujících služby a jsou stanoveny přílohou č. 4 živnostenského zákona. Řemeslné živnosti jsou obsahem přílohy č. 1 živnostenského zákona, živnosti vázané jsou uvedené v příloze č. 2 a v příloze č. 3 živnostenského zákona jsou stanoveny živnosti koncesované.

3.5.4.2 Vznik živnostenského oprávnění

Živnosti ohlašovací, konkrétně živnost volná po splnění všeobecných podmínek a živnosti řemeslné, vázané ještě splněním zvláštních podmínek pro provozování živnosti (splnění odborné způsobilosti) vzniká ohlašovatelovi právo provozovat živnost dnem ohlášení, pokud je ohlášení bez závad, nebo závady budou ve stanovené lhůtě odstraněny. Jinak je tomu u živností koncesovaných, kdy po splnění podmínek pro provozování živnosti, které jsou požadovány, živnostenské oprávnění vzniká nabytím právní moci rozhodnutí o udělení koncese.⁴⁵

Výše uvedené vznikají živnostenského oprávnění platí pro fyzické osoby a právnické osoby, které jsou již zapsány do obchodního rejstříku nebo nejsou povinny se do tohoto rejstříku zapisovat. Zahraničním fyzickým osobám, které hodlají na území ČR provozovat živnost prostřednictvím organizační složky svého závodu, právnickým osobám českým i zahraničním vzniká právo k provozování živnosti až po zápisu do obchodního nebo obdobného rejstříku.⁴⁶

Subjekt, který chce provozovat živnost, je povinen ohlásit živnost nebo podat žádost o koncesi u jakéhokoli obecního živnostenského úřadu. Podání se předkládají na předepsaném tiskopise jednotném registračním formuláři (JRF), vydaném Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. JRF je vypracován pro fyzické osoby a zvláště pro právnické osoby.⁴⁷

Prostřednictvím JRF se oznamují také změny údajů a plní oznamovací povinnosti živnostenskému úřadu, příslušné OSSZ a zdravotní pojišťovně. Vůči finančním úřadům lze

---

⁴⁵ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁴⁶ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁴⁷ ZICHOVÁ, J., *Živnostenské podnikání*

na živnostenském úřadě od 1. 1. 2013 podávat přihlášky k daňové registraci a oznamovat změny pouze na tiskopisech vydaných Ministerstvem financí.⁴⁸

JRF je možné podat elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem do centrální Elektronické podatelny ŽR, prostřednictvím datové schránky, nebo vyplnit listinnou podobu a doručit živnostenskému úřadu, při osobní návštěvě tiskopis elektronicky vyplní zaměstnanec živnostenského úřadu a předloží podnikateli k podpisu. Podání lze také učinit prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy tzv. Czech POINT (notáři, krajské úřady, obecní úřady, držitelé poštovní licence, atd.).⁴⁹

Splní-li ohlašovatel podmínky stanovené živnostenským zákonem, živnostenský úřad provede zápis do živnostenského rejstříku, a to ve lhůtě do 5 pracovních dnů ode dne doručení ohlášení a podnikateli vydá výpis. U živností koncesovaných je zápis do živnostenského rejstříku proveden do 5 dnů ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o udělení koncese, poté je podnikateli vydán výpis. Výpis z živnostenského rejstříku je dokladem k prokázání oprávnění provozování živnosti.

3.5.5 Odpovědný zástupce

Podnikatel, který nesplňuje zvláštní podmínky k provozování živnosti, jedná se zejména o odbornou způsobilost, je-li k provozování živnosti požadována, může provozovat živnost prostřednictvím odpovědného zástupce. Odpovědným zástupcem může být pouze fyzická osoba, která splňuje všeobecné i zvláštní podmínky pro provozování živnosti a je k podnikateli ve smluvním vztahu. Odpovědný zástupce odpovídá za řádný provoz živnosti, dodržování živnostenskoprávních předpisů, nikoli za provoz podniku jako celku, tato odpovědnost zůstává na podnikateli.⁵⁰

Odpovědného zástupce má povinnost ustanovit právnická osoba u živností vyžadující splnění zvláštních podmínek provozování živnosti. Je vymezeno, že odpovědným zástupcem u právnické osoby nemůže být člen dozorčí rady či jiného kontrolního orgánu této právnické osoby. Funkci odpovědného zástupce pro právnickou ani pro fyzickou

---

⁴⁸ Jednotný registrační formulář: Dostupné on-line na <http://www.mpo.cz/dokument68557.html> [cit. 2014-01-10]

⁴⁹ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁵⁰ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a příklady* 11. aktualizované a doplněné vydání

osobu nesmí vykonávat osoba, u níž trvá překážka provozování živnosti podle živnostenského zákona.⁵¹

Funkce odpovědného zástupce může být vykonávána **nejvýše pro čtyři podnikatele**. Osoba, která má být ustanovena do funkce odpovědného zástupce s tím musí souhlasit. Tento souhlas se dokládá živnostenskému úřadu formou písemného prohlášení odpovědného zástupce. Tohoto institutu je v praxi podnikateli hodně využíváno z důvodu, že k provozování živnosti nemají požadující odbornou způsobilost nebo praxi. Po získání praxe v oboru nebo příbuzném oboru při provozování řemeslné živnosti je možné ukončit odpovědného zástupce.

3.5.6 Povinnosti podnikatele

Při provozování živnosti jsou na podnikatele kladeny nemalé povinnosti, které musí dodržovat. Tyto povinnosti vyplývají nejen z živnostenského zákona, ale i ze souvisejících zvláštních právních předpisů. Zde jsou uvedeny jen některé z povinností.

Podnikatel je povinen:

- prokázat na žádost právní důvod pro užívání prostor, kde má umístěno:
  - 1. sídlo, je-li rozdílné od bydliště
  - 2. sídlo a zahraniční osoba organizační složku závodu
  - 3. sídlo, je-li na adrese sídla ohlašovny, správního orgánu, atp.
  - 4. provozovnu

Při ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi nemusí být přiloženy doklady prokazující právní důvod k sídlu, jsou-li zjistitelné ze základních registrů.

- identifikovat účastníky a předmět smluvního vztahu při nákupu, přijetí do zástavy použitého zboží, zboží bez dokladu nabytí, kulturních památek nebo předmětů kulturní hodnoty a vést evidenci (mít na provozovně a uchovávat 5 let)
- v provozovně určené pro prodej zboží nebo poskytování služeb spotřebitelům zajistit přítomnost osoby se znalostí českého nebo slovenského jazyka

---

⁵¹ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

- písemně oznámit pokračování v provozování živnosti před uplynutím doby, na kterou bylo přerušeno provozování živnosti
- na žádost zákazníka vydat doklady o prodeji zboží či poskytnutí služby
- viditelně označit objekt sídla, není-li shodné s bydlištěm, zahraniční osoba organizační složku podniku (obchodní firma, jméno, příjmení, identifikační číslo)
- oznámit předem zahájení a ukončení provozování živnosti na provozovně (neplatí pro automaty, mobilní provozovny, provozovny uvedené v ohlášení nebo žádosti o koncesi)
- oznámit adresu pro vypořádání závazků v případě, že ukončil činnost na provozovně a po dobu 4 let i změnu této adresy
- zajistit způsobilost provozovny (např. ze stavebního, hygienického hlediska)
- označit trvale a zvenčí viditelně provozovnu (obchodní firmou, názvem, jménem a příjmením, IČ, popř. prodejní dobou, kategorií, třídou ubytovacího zařízení)⁵²

3.5.7 Zánik, zrušení a pozastavení živnostenského oprávnění

Zákonem jsou přesně stanoveny důvody pro zánik živnostenského oprávnění. Naopak zrušení živnostenského oprávnění je v některých případech na posouzení živnostenského úřadu, zda provozování živnosti zruší nebo pozastaví a u některých porušení nemusí přistoupit ani k jednomu kroku. Tehdy živnostenský úřad posuzuje závažnost porušení zákona a důvody, které by vedly k zahájení správního řízení o zrušení nebo pozastavení provozování živnosti.⁵³

3.5.7.1 Zánik živnostenského oprávnění

K zániku živnostenského oprávnění dochází z důvodu úmrtí podnikatele a zániku právnické osoby, pokud v provozování živnosti nepokračují subjekty, kterým to živnostenský zákon umožňuje.⁵⁴

Dále živnostenské oprávnění zanikne uplynutím doby, jestliže bylo omezeno k určitému datu, tj. na dobu určitou. Pokud před uplynutím tohoto data podnikatel oznámí změnu data ukončení provozování živnosti nebo požádá o změnu rozhodnutí o udělení koncese

⁵² HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁵³ ŠÍŠKEOVÁ, S., *Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání*

⁵⁴ § 13, § 14 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

a doloží doklady, pak živnostenské oprávnění nezaniká. Výmazem zahraniční osoby z obchodního rejstříku, která je v něm zapsána na základě povinnosti, rozhodnutím živnostenského úřadu o zrušení živnostenského oprávnění a stanoví-li tak zvláštní právní předpis jsou dalšími důvody k zániku živnosti.⁵⁵

3.5.7.2 Zrušení a pozastavení živnostenského oprávnění

Ke zrušení živnostenského oprávnění živnostenský úřad přistoupí v případě, že podnikatel přestane splňovat všeobecnou podmínku bezúhonnosti nebo plné svéprávnosti, nastanou-li překážky v provozování živnosti, podnikatel neprokáže živnostenskému úřadu právní důvod užívání prostor sídla, je-li povinen a na základě žádosti podnikatele.⁵⁶

Živnostenský úřad zruší živnostenské oprávnění nebo pozastaví provozování živnosti na návrh orgánu státní správy, který vydal stanovisko při žádosti o koncesi a podnikatel závažným způsobem porušil nebo porušuje podmínky stanovené v rozhodnutí o udělení koncese. Pokud subjekt, který při provozování živnosti musí splňovat podmínku povolení k pobytu na území ČR a tuto podmínku nesplňuje, živnostenský úřad zruší živnostenské oprávnění nebo pozastaví provozování živnosti. Živnostenský úřad může živnostenské oprávnění zrušit, pokud podnikatel neplní závazky vůči státu a správa sociálního zabezpečení zašle návrh na zrušení živnostenského oprávnění. Důvodem k možnosti zrušení nebo pozastavení provozování živnosti v určitém rozsahu je závažné porušení podmínek stanovených rozhodnutím o udělení koncese. Jsou-li při provozování živnosti v provozovně závažným způsobem porušeny nebo porušovány povinnosti stanovené živnostenským zákonem nebo zvláštními právními předpisy, musí živnostenský úřad pozastavit provozování živnosti v této provozovně vždy.⁵⁷

Dále živnostenský zákon uvádí: „*Živnostenský úřad může zrušit podnikateli živnostenské oprávnění, jestliže podnikatel neprovozuje živnost po dobu delší než 4 roky; to neplatí, pokud podnikatel oznámil přerušování provozování živnosti podle § 31 odst. 11*“.⁵⁸

---

⁵⁵ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁵⁶ § 58 odst. 1 zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁵⁷ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁵⁸ § 58 odst. 3 věta třetí zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Toto ustanovení by mělo být zrušeno, jelikož podnikatel by měl mít možnost se svobodně rozhodnout, zda bude živnost provozovat či ne. Podnikatel nemá v současnosti povinnost oznamovat přerušování provozování živnosti, a to i z důvodu snížení administrativní zátěže a zde je na druhou stranu nepovinně požadováno.

V případě, že živnostenský úřad rozhodne o pozastavení v provozování živnosti, musí uvést dobu, po kterou nelze živnost provozovat. Živnostenským zákonem je stanoveno, že doba pozastavení provozování živnosti nesmí být delší než 1 rok.⁵⁹

3.5.8 Živnostenská kontrola a správní delikty

Živnostenské úřady prostřednictvím zaměstnanců živnostenských úřadů provádějí kontrolní činnost na úseku živnostenského podnikání vůči subjektům živnostenského podnikání a osobám, jejichž činnost podléhá právnímu režimu živnostenského zákona v rámci své působnosti. Živnostenskou kontrolou se zjišťuje, jak jsou podnikateli a ostatními osobami dodržovány povinnosti stanovené živnostenským zákonem, zvláštními právními předpisy vztahujícími se k živnostenskému podnikání, podmínky uložené rozhodnutím o udělení koncese.⁶⁰

Dále je kontrolováno poskytování služeb občany a právníckými osobami členských států EU, smluvních států Dohody o Evropském hospodářském prostoru a Švýcarské konfederace, kteří mohou na území ČR dočasně poskytovat služby v rozsahu svého podnikatelského oprávnění.⁶¹

Živnostenské úřady kontrolují dodržování povinností při značení lihu a tabákových výrobků podle zvláštních právních předpisů. Výkon živnostenské kontroly se řídí zákonem č. 255/2012 Sb., kontrolní řád.

3.5.8.1 Správní delikty

Správní delikty se dělí:

- **přestupky**, kterých se může dopustit pouze fyzická osoba

---

⁵⁹ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁶⁰ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁶¹ § 69a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

- **správní delikty**, kterých se mohou dopustit právnické osoby a podnikající fyzické osoby.

V živnostenském zákoně jsou taxativně vymezeny skutkové podstaty přestupků a správních deliktů.

Při ukládání sankce za spáchání přestupku se postupuje podle přestupkového zákona⁶² a podpůrně se použije správní řád.⁶³

Výše sankcí jsou odstupňovány podle závažnosti přestupku nebo správního deliktu. Sankce se pohybují v rozmezí nejnižší hranice **do 10.000 Kč** po nejvyšší hranici **do 1.000 000 Kč**. Za vymezené správní delikty a přestupky lze uložit pokutu v blokovém řízení, a to do výše 5.000 Kč, ostatní porušení jsou řešena správním řízením nebo ve zkráceném příkazním řízením.⁶⁴

Živnostenským zákonem je stanoveno: „*Více správních deliktů spáchaných touž osobou, které je příslušný projednat též správní orgán, se projedná ve společném řízení a sankce se uloží podle ustanovení vztahujícího se na správní delikt nejpřísněji postižitelný.*“⁶⁵

3.5.9 Místní příslušnost

Podnikatel veškerá podání podle živnostenského zákona může provést u kteréhokoli obecního živnostenského úřadu na území ČR nebo prostřednictvím kontaktních míst veřejné správy Czech POINT.

Příslušnost živnostenských úřadů ve věci řízení o správních deliktech právnických a podnikajících fyzických osob podle živnostenského zákona je upraveno správním řádem podle místa činnosti, např. u neoprávněného podnikání, označení provozovny. Správní delikty týkající se administrativních úkonů, např. neoznámení zahájení a ukončení provozování živnosti v provozovně, pokračování v provozování živnosti je místní příslušnost živnostenského úřadu určena sídlem fyzické a právnické osoby, umístěním organizační složky zahraniční osoby.⁶⁶

---

⁶² Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

⁶³ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

⁶⁴ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem* 13. aktualizované a doplněné vydání

⁶⁵ § 63a zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

⁶⁶ ONDRUŠ, R., *Správní řád nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*

K řízení o přestupcích je místně příslušný živnostenský úřad podle zákona o přestupcích ten, v jehož působnosti – místě byl přestupek spáchán.⁶⁷

3.6 Novelý živnostenského zákona

Živnostenský zákon byl od jeho účinnosti téměř 140krát novelizován, některé novely přinesly pro podnikatele zásadní změny, jiné naopak změny minimální. Mnoho novel bylo provedeno v důsledku změn zvláštních právních předpisů, které se živnostenským zákonem souvisely. Novelami byl nejvíce rozšířen § 3 živnostenského zákona, týkající se činností, které jsou vyloučeny z živnostenského zákona a tudíž nejsou živnostmi. Některá ustanovení byla novelizována vícekrát (bezúhonnost, odborná způsobilost), jiná naopak zůstávají zachována od doby platnosti živnostenského zákona nepozměněna.

V této části bakalářské práce je kladen důraz na novely živnostenského zákona, které podstatně ovlivnily podmínky pro vstup do podnikání, odbornou způsobilost a administrativní zátěž podnikatelů. Nelze vypsát veškeré změny, které novely přinesly, jsou zde uvedeny pouze změny podstatné.

3.6.1 Novelý živnostenského zákona v letech 1995 - 2006

Pro přehled jak se vyvíjely podmínky při vstupu do podnikání a povinnosti pro podnikatele po účinnosti živnostenského zákona jsou v této části stručně popsány nejdůležitější novely v letech 1995-2006.

První významná novela živnostenského zákona byla provedena **zákonem č. 286/1995 Sb.**, s účinností od 1. 1. 1996, která zavedla provozování živnosti průmyslovým způsobem, při prokazování odborné způsobilosti pro řemeslné živnosti již nebyl požadován doklad o vykonání tříleté praxe v oboru. Tím byl zjednodušen vstup do podnikání subjektům, které chtěly začít podnikat ihned po ukončení studia a nebyly tím vázány na ustanovení odpovědného zástupce po dobu získání praxe.⁶⁸

Novelou byla dána podnikateli možnost na žádost pozastavit živnost na dobu určitou včetně doloženého dokladu, že o tomto úmyslu pozastavení provozování živnosti také

---

⁶⁷ HORZINKOVÁ, E., ČECHMÁNEK, B., *Přestupky a správní trestání, právní úprava k 1. 5. 2008*

⁶⁸ HORÁLEK, V., *Živnostenský zákon úplné znění a komentář k zákonu č. 286/1995 Sb.*

podnikatel vyrozuměl správce daně. Dále je v rámci novely upravena veřejná a neveřejná část živnostenského rejstříku, problematika a působnost živnostenské kontroly.⁶⁹

Další zásadní novelou byl **zákon č. 356/1999 Sb.**, s účinností od 1. 3. 2000, který zpřísnil podmínky pro podnikání zahraničních osob, upravil všeobecné podmínky pro podnikání a zvýšil požadavky na odbornou způsobilost. Zahraniční fyzické osoby, které hodlají na území ČR podnikat po novele, musí mít k tomuto účelu povolen pobyt, s výjimkou občana členského státu EU nebo státu, s kterým má ČR uzavřenou smlouvu.

Došlo ke zpřísnění podmínek pro posuzování bezúhonnosti a rozšíření všeobecných podmínek, kdy fyzická osoba, která hodlala podnikat, musela doložit, že nemá vůči územnímu finančnímu úřadu daňové nedoplatky.⁷⁰

Znovu se zavádí požadavek praxe v oboru při prokázání odborné způsobilosti řemeslných živností dle dosaženého vzdělání. Nově je možnost prokázat odbornou způsobilost pro všechny živnosti osvědčením o rekvalifikaci nebo jiným dokladem vydaným institucí akreditovanou MŠMT nebo příslušným ministerstvem a dokladem o čtyřleté praxi v oboru.⁷¹

Živnostenský úřad je od této novely oprávněn požádat o vydání výpisu z Rejstříku trestů.

Novela živnostenského zákona přijatá **zákonem č. 167/2004 Sb.**, s účinností od 1. 5. 2004, **tzv. euronovela**, byla přijata v souvislosti se vstupem České republiky do EU. Cílem této euronovely byla právní úprava živnostenského zákona do souladu s právními předpisy ES. Novela upravuje stejné podmínky pro podnikání subjektů ze států EU a české subjekty.

Živnostenský zákon uvádí: „*Pro účely tohoto zákona se považuje za státního příslušníka členského státu Evropské unie i státní příslušník jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru a občan Švýcarské konfederace.*“⁷²

Upravuje se dočasné poskytování služeb na území ČR státními příslušníky členských států EU v rozsahu svého podnikatelského oprávnění vydaného státem, jehož jsou příslušníky, pokud poskytovanou službu obsahuje.⁷³

---

⁶⁹ HORÁLEK, V., *Živnostenský zákon úplné znění a komentář k zákonu č. 286/1995 Sb.*

⁷⁰ § 6 odst. 1, 2 zákona č. 356/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

⁷¹ Zákon č. 356/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

⁷² BABŠICKÁ, V., *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání VII.* aktualizované a zásadně přepracované vydání

⁷³ BABŠICKÁ, V., *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání VII.* aktualizované a zásadně přepracované vydání

Nově se u fyzických osob dokládá bezúhonnost výpisem rejstříku trestů dle občanství a fyzická osoba, která není státním příslušníkem členského státu EU i nadále dokladem vydaný státem, ve kterém se více než 3 měsíce nepřetržitě zdržovala v posledních 3 letech před ohlášením živnosti nebo žádosti o koncesi.⁷⁴

Zákonem č. **214/2006 Sb.**, kterým se mění živnostenský zákon s účinností od 1. 8. 2006 byla v rámci projektu Zjednodušení administrativních postupů (ZAP) při zahájení a v průběhu podnikání zavedena pro podnikatele možnost společně s ohlášením živnosti nebo podání žádosti o koncesi podat přihlášky, oznámení vůči jiným správním úřadům prostřednictvím CRM. Dochází zároveň ke změně zákona č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech a obecní živnostenské úřady se stávají od 1. 8. 2006 **centrálními registračními místy (CRM)**. Zřízením CRM dochází k výraznému snížení administrativní zátěže podnikatelů, zjednodušení vstupu do podnikání a komunikace mezi podnikateli a orgány veřejné moci (zdravotními pojišťovnami, finančními úřady, okresními správami sociálního zabezpečení, úřady práce). Pokud podnikatel oznamuje změny podle živnostenského zákona, může také oznámit změny vůči těmto orgánům prostřednictvím CRM. Živnostenské úřady tyto přihlášky, oznámení včetně změn musí předat příslušným orgánům do 5 pracovních dnů ode dne vzniku živnostenského oprávnění, ode dne odstranění závad ohlášení nebo oznámení změny. MPO vydalo tiskopisy JRF, na kterých je podnikatel povinen podávat ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi.⁷⁵

Novelou se rozšiřují všeobecné podmínky o skutečnost, pokud fyzická osoba na území České republiky podniká nebo podnikala, nemá nedoplatky na veřejném zdravotním pojištění. Tato skutečnost se dokládá čestným prohlášením. Skutečnosti o prokazování nedoplatků daňových a na platbách pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku si mohou po novele živnostenské úřady ověřit u příslušných orgánů veřejné moci.⁷⁶

Podnikatelé si tudíž tato potvrzení nemusí zajišťovat a tímto dochází k dalšímu zjednodušení a snížení administrativní zátěže podnikatelů, ale na druhou stranu k zátěži zaměstnanců živnostenských úřadů.

---

⁷⁴ BABŠICKÁ, V., *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání VII.* aktualizované a zásadně přepracované vydání

⁷⁵ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a příklady 11.* aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 11. 2006

⁷⁶ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a příklady 11.* aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 11. 2006

Živnostenské úřady jsou oprávněny si vyžádat výpis z Rejstříku trestů elektronickou cestou, není-li podnikatelem nebo odpovědným zástupcem doložen. V případě vyžádání těchto dokladů živnostenskému úřadu neběží lhůta pro vydání živnostenského listu a udělení koncese do doby doručení potřebných dokladů. Živnostenský úřad o tom musí informovat podnikatele bez zbytečného dokladu a tímto dochází ke zvýšení administrativy pro živnostenské úřady. Občanům ze 3. zemí se ruší prokazování bezúhonnosti ze států, v nichž se více než 3 měsíce zdržovali.⁷⁷

3.6.2 Novela zákonem č. 130/2008 Sb.

Nejrozsáhlejší novela živnostenského zákona s účinností od 1. 7. 2008 zákonem č. 130/2008 Sb., byla pro podnikatele nejpřínosnější z hlediska snížení administrativní zátěže a mnoho podnikatelů ji jistě pozitivně ocenilo. Novela zrušila provozování živnosti průmyslovým způsobem, jelikož v době platnosti této možnosti nebylo podnikateli téměř využíváno, zvýšila výkon funkce odpovědného zástupce nejvýše pro čtyři podnikatele a změnila všeobecné i zvláštní podmínky provozování živnosti.

Při **posuzování bezúhonnosti** tuto všeobecnou podmínku nesplňuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně v souvislosti s podnikáním, a to nejen z hlediska živnostenského podnikání, ale obecně. Zároveň se vypouští ztráta bezúhonnosti za odsouzení pro nedbalostní trestné činy související s předmětem podnikání. Občanům z 3. zemí se usnadňuje dokládání bezúhonnosti, pokud mají trvalý pobyt na území ČR, prokazují bezúhonnost výpisem z Rejstříku trestů.⁷⁸

Od účinnosti novely je **průkazem živnostenského oprávnění výpis z živnostenského rejstříku**. Již nejsou vydávány živnostenské listy a koncesní listiny, avšak tyto průkazy vydané před účinností zákona č. 130/2008 Sb. zůstávají platné až do vydání prvního výpisu z živnostenského rejstříku. Výhodou výpisu z živnostenského rejstříku je uvedení všech živnostenských oprávnění, jejichž je podnikatel držitelem na jednom dokladu.

Tímto zákonem se zavádí výčet prostor, které jsou považovány za provozovnu, a to automat nebo obdobné zařízení a mobilní provozovna, která je přemístitelná a není umístěna na jednom místě po dobu delší než 3 měsíce (nahrazuje dřívější stánkový nebo

⁷⁷ HORZINKOVÁ, E., URBAN, V., *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem a příklady* 11. aktualizované a doplněné vydání podle stavu k 1. 11. 2006

⁷⁸ § 6 odst. 3 věta první zákona č.130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

pojízdný prodej).⁷⁹ Tyto provozovny není podnikatel povinen oznamovat živnostenskému úřadu a ani se nezapisují do živnostenského rejstříku. Tímto ustanovením dochází ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, kteří provozovali živnost prostřednictvím stánkového prodeje a museli oznamovat veškerý tento prodej.

Snížením administrativní zátěže je **zavedení jedné živnosti volné**, která obsahuje 80 oborů činností, které jsou obsaženy v příloze č. 4 živnostenského zákona. Před novelou bylo 125 živností volných a v případě, že podnikatel chtěl provozovat více těchto živností, musel vlastnit jednotlivá živnostenská oprávnění k těmto činnostem a zároveň za každé zaplatit správní poplatek. Po novele postačí jedna živnost volná a podnikatel získává oprávnění provozovat 80 činností. Současně novelou došlo ke sloučení některých řemeslných živností (Truhlářství, podlahářství), pokud byl podnikatel držitelem oprávnění s jedním předmětem podnikání, získává oprávnění v celém rozsahu. Některé živnosti volné přechází do živností řemeslných (např. Výroba hudebních nástrojů), naopak z některých živností řemeslných se stávají živnosti volné (např. Fotografické služby), zároveň k těmto změnám dochází u živností vázaných a koncesovaných. V případě prokazování odborné způsobilosti pro řemeslné živnosti se vedle požadovaných dokladů již nedokládá praxe v oboru. Praxe je požadována pouze v případě prokazování odborné způsobilosti v příbuzném oboru a osvědčením o rekvalifikaci. Novelou již není omezena maximální lhůta 2 let pro přerušení provozování živnosti, není povinností podnikatele mít v provozovně pro účely kontroly živnostenské oprávnění, jelikož je možnost potřebné údaje o podnikateli ověřit ve veřejně přístupném živnostenském rejstříku.

Místní příslušnost živnostenských úřadů je zásadní změnou a přínosem pro podnikatele, kdy podnikatel může podání podle živnostenského zákona, např. ohlásit živnost nebo požádat o koncesi provést u kteréhokoli obecního živnostenského úřadu na území ČR nebo učinit prostřednictvím kontaktního místa veřejné správy, jímž je tzv. Czech POINT.⁸⁰

Podnikatelé tudíž nejsou vázáni k jednomu živnostenskému úřadu a mohou využít živnostenské úřady, které jsou pro ně dostupnější, např. v místě, kde mají provozovnu nebo zaměstnání. Dalším snížením administrativní zátěže je zrušení povinnosti oznamovat živnostenskému úřadu změny, které byly již zapsány v obchodním rejstříku, v případě

---

⁷⁹ § 17 odst. 1, 2 zákona č.130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

⁸⁰ § 71 odst. 1, § 72 odst. 1 zákona č.130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

zrušení živnostenského oprávnění na žádost podnikatele se nedokládá souhlas správce daně.

Zásadně se mění část pátá, Hlava II živnostenského zákona týkající se správních deliktů, kdy zásady správního trestání musely být promítnuty do všech novelizovaných zákonů (usnesení vlády č. 162/2002). **Správní delikty** se dělí na **přestupky**,⁸¹ kterých se dopustí fyzické osoby v souvislosti s porušením některého z ustanovení živnostenského zákona a **správní delikty právnických a podnikajících fyzických osob**.⁸² Zároveň jsou v této části živnostenského zákona upraveny dolní a horní hranice výše pokut za jednotlivá porušení živnostenského zákona.

Novelou dochází nejen ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, ale také k výrazné finanční úspoře, pokud podnikatel žádá nebo ohlašuje více živností najednou je tento úkon zpoplatněn jedním poplatkem. V případě, že je osoba již zapsána v živnostenském rejstříku je poplatek za všechna další živnostenská oprávnění 500 Kč. Pokud podnikatel vstupuje do podnikání a dosud není zapsán v živnostenském rejstříku poplatek za ohlášení živností nebo žádostí o koncese je ve výši 1.000 Kč.⁸³ V předchozí úpravě za každé ohlášení byl správní poplatek 1.000 Kč a za žádost o koncesi ve výši 2.000 Kč.

3.6.3 Novela č. 155/2010 Sb.

Novelizací provedenou **zákonem č. 155/2010 Sb. od 1. 8. 2010** bylo zavedeno oprávnění pro živnostenský úřad vyžádat opis pravomocného rozhodnutí od soudu pro potřeby posouzení bezúhonnosti a opět dochází k úpravě posuzování bezúhonnosti a to tak: *„ Za bezúhonnou se pro účely tohoto zákona nepovažuje osoba, která byla pravomocně odsouzena pro trestný čin spáchaný úmyslně, jestliže byl tento trestný čin spáchan v souvislosti s podnikáním, anebo s předmětem podnikání, o který žádá nebo který ohlašuje, pokud se na ni nehledí, jako by nebyla odsouzena.“*⁸⁴

---

⁸¹ § 61 zákona č.130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

⁸² § 62 zákona č.130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

⁸³ položka 24 dle sazebníku zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

⁸⁴ § 6 odst. 2 zákona č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů

Nezkoumá se tedy, jaký trest byl uložen, doba trestu, ale zda byl spáchán úmyslně a v souvislosti s podnikáním a dále i s předmětem podnikání. Toto ustanovení pro posuzování bezúhonnosti je platné až dodnes.

Od této novely vzniká podnikateli živnostenské oprávnění, tj. právo podnikat pouze dnem ohlášení, pokud se nejedná o ohlášení zahraniční osob, které nejsou státními příslušníky států EU a právnických osob, které nejsou dosud zapsány v obchodním nebo obdobném rejstříku. Již nelze uvést datum na základě vůle podnikatele.

Touto novelou se některé povinnosti pro podnikatele ruší, mění a jiné zavádí. Již není povinností oznamovat přerušování provozování živnosti, ale stále možností podnikatele, a pokud tak učiní, nemusí splňovat některé povinnosti stanovené živnostenským zákonem. Podnikatel nemusí označit sídlo, místo podnikání odlišné od bydliště, zahraniční osoba organizační složku, pokud ji zřizuje, zároveň k těmto místům nemusí prokazovat užívání ani vlastnické právo. Také nemusí splňovat v době přerušování odbornou ani jinou způsobilost. Naopak se vymezuje povinnost oznámit živnostenskému úřadu adresu, na které lze vypořádat případné závazky spotřebitelů v případě ukončení provozování živnosti v provozovně. V souvislosti s tím je povinen oznamovat i změny této adresy po dobu 4 let ode dne ukončení činnosti v provozovně.⁸⁵

Subjekt zapsaný v obchodním rejstříku již nedokládá výpis z tohoto rejstříku při ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi. Velkým snížením administrativní zátěže hlavně pro fyzické osoby je v souvislosti se zavedením základních registrů, kdy nemusí již oznamovat změny, které jsou zapsány v tomto registru, informačním systému evidence obyvatel, nebo v informačním systému cizinců.⁸⁶

Dochází k úpravě v prokazování odborné způsobilosti u některých vázaných a koncesovaných živností. Tímto zákonem se opětovně odkládá povinnost pro podnikatele, kteří provozují koncesované živnosti **Služby soukromých detektivů a Ostraha majetku a osob** předložit živnostenskému úřadu doklady prokazující požadovanou odbornou způsobilost dle živnostenského zákona nejpozději do 2 let od účinnosti tohoto zákona, tj. **do 1.8.2012**. Tímto se prodlužuje možnost pro podnikatele zajistit si potřebné doklady,

---

⁸⁵ § 31 odst. 16 zákona č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů

⁸⁶ Novela živnostenského zákona po 1. 8. 2010: Dostupné on-line na <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/novela-zivnostenskeho-zakona-po-1-8-2010> [cit. 2014-01-10]

nebudou-li v dané lhůtě doloženy, živnostenský úřad zahájí řízení o zrušení živnostenského oprávnění.⁸⁷

3.6.4 Novela č. 169/2012 Sb.

Zákon č. 169/2012 Sb., kterým se mění živnostenský zákon s účinností od 30. 6. 2012 přinesl především změnu týkající se pokračování v provozování živnosti po úmrtí podnikatele. Okruh osob, které mohou po úmrtí podnikatele v provozování pokračovat za podmínek stanovených zákonem je zachován, jedná se o tyto osoby:

- správce dědictví
- dědicové ze zákona, pokud nejsou dědicové ze závěti
- dědicové ze závěti a pozůstalý manžel nebo partner, i když není dědicem, je-li spoluvlastníkem majetku používaného k provozování živnosti
- insolvenční správce ustanovený soudem
- pozůstalý manžel nebo partner, i když není dědicem, je-li spoluvlastníkem majetku používaného k provozování živnosti, pokud v živnosti nepokračují dědicové.

Správce dědictví a insolvenční správce musí živnostenskému úřadu pokračování v provozování živnosti oznámit do 1 měsíce ode dne úmrtí podnikatele, je-li ustanoven do funkce později, pak do 1 měsíce ode dne ustanovení do této funkce. Ostatní oprávněné osoby mají tuto oznamovací povinnost do 3 měsíců ode dne úmrtí podnikatele.⁸⁸

Ke snížení administrativní zátěže dochází u podnikatelů, kteří oznámili živnostenskému úřadu trvalou shodu bydliště a místa podnikání, v případě změny bydliště bude tato adresa automaticky zapsána do ŽR a podnikatel tuto změnu místa podnikání již není povinen oznamovat. Tím se pro podnikatele fyzické osoby snižuje další oznamovací povinnost. Ruší se povinnost spočívající v označování provozovny identifikačním číslem provozovny (IČP) a tím i usnadnění pro živnostenské úřady, které musely zasílat podnikatelům s provozovnou oznámení o přidělení IČP. Rozšiřuje se funkce CRM, kdy podnikatel může oznámit změnu údajů v přihláškách nebo oznámeních vůči finančnímu úřadu, zdravotním pojišťovnám, okresním správám sociálního zabezpečení.⁸⁹

---

⁸⁷ Bezpečnostní agentury mají odklad povinnosti: Dostupné on-line na <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/bezpecnostni-agentury-maji-odklad-povinnosti> [cit. 2014-01-10]

⁸⁸ Novela živnostenského zákona od 30. 6. 2012: Dostupné on-line na <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/novela-zivnostenskeho-zakona-od-30-6-2012-0> [cit. 2014-01-10]

⁸⁹ Zákon č. 169/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Nově je důvodem pro zrušení živnostenského oprávnění neprokázání právního důvodu užívání prostor místa podnikání, liší-li se od bydliště. Tímto ustanovením se upravuje možnost podat podnět živnostenskému úřadu vlastníky nemovitostí, kde mají podnikající fyzické osoby umístěné místo podnikání bez souhlasu vlastníka.

3.6.5 Novely s vlivem na živnosti

Výše byly popsány novely se zásadními změnami podmínek pro vstup do podnikání a s vlivem na snížení administrativní zátěže podnikatelů. Zde jsou stručně popsány některé novely živnostenského zákona v posledních třech letech, které měly vliv na živnosti a byly provedeny v souvislosti se změnami ostatních právních předpisů.

Nabytím účinnosti **zákona č. 145/2010 Sb.**, o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů se od 1. 1. 2011 zavádí nová vázaná živnost „**Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelského úvěru**“ a s tím odborná způsobilost. Před účinností zákona byla tato činnost provozována v rámci živnosti volné. Podnikatelé provozující tuto činnost ve volné živnosti, v případě pokračování této živnosti museli oznámit ve lhůtě do 1 roku a doložit doklady prokazující splnění odborné způsobilosti živnostenskému úřadu (např. účetními doklady, maturitním vysvědčením, atd.). Živnostenský úřad po splnění podmínek provedl zápis do ŽR a vydal podnikateli výpis z živnostenského rejstříku bez správního poplatku.⁹⁰ **Zákonem č. 119/2012 Sb.**, se novelizoval zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, ve znění pozdějších zákonů, a tím se změnil v živnostenském zákoně název předmětu podnikání koncese **Silniční motorová doprava** a rozlišuje se na **provozovanou malými vozidly** – nákladní provozovaná vozidla nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti nepřesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - osobní provozovaná vozidla určenými pro přepravu nejvýše 9 osob včetně řidiče a **provozovanou velkými vozidly** – nákladní provozovaná vozidla nebo jízdními soupravami o největší povolené hmotnosti přesahující 3,5 tuny, jsou-li určeny k přepravě zvířat nebo věcí, - osobní provozovaná vozidla určenými pro přepravu více než 9 osob včetně řidiče. Změny se týkaly podnikatelů, kteří provozovali dopravu velkými vozidly a měli povinnost do 1. 6. 2013 požádat a doložit živnostenskému úřadu splňující doklady nově stanovených podmínek: usazení, dobrou pověst, finanční a odbornou způsobilost. Dochází ke zvýšení

⁹⁰ Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů – nové povinnosti pro podnikatele: Dostupné online na <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/poskytovani-nebo-zprostredkovani-spotrebitelskych-uveru-nove-povinnosti-pro-podnikatele> [cit. 2014-01-10]

nároku na odpovědného zástupce, kdy silniční motorovou dopravu velkými vozidly lze provozovat jen prostřednictvím odpovědného zástupce a ten musí mít k podnikateli skutečnou vazbu a splňovat další stanovené podmínky.⁹¹

Živnostenským úřadem byla podnikatelům po splnění podmínek provedena transformace živnosti v souladu s příslušnými ustanoveními zákona. Podnikatelům, kteří nepožádali nebo nesplnili podmínky, byl rozsah koncese omezen na provozování silniční dopravy malými vozidly. Tato změna přinesla administrativní zátěž nejen pro podnikatele, ale zároveň i zaměstnancům živnostenských úřadů.

V současnosti s novelou živnostenského zákona provedenou **zákonem č. 309/2013 Sb.** v souvislosti s regulací prodeje lihu a lihovin se ode dne 17. 10. 2013 mění příloha č. 3 živnostenského zákona a podnikatelé, kteří chtějí **prodávat kvasný líc, konzumní líc a lihoviny** musí požádat o tuto koncesi. Ti podnikatelé, kteří mohli před účinností zákona lihoviny prodávat, umožňuje tuto činnost provozovat na základě živnostenských oprávnění dle předchozí právní úpravy po dobu 6 měsíců, tj. do 17. 4. 2014. Pokud o koncesi do této doby nepožádají, právo k této činnosti jim zanikne. Podnikatelé nemusí k této žádosti přikládat žádné doklady a změna nepodléhá ani správnímu poplatku, jen musí navštívit živnostenský úřad a o koncesi požádat. Živnostenský úřad si vyžádá výpis z Rejstříku trestů podnikatele a v případě splnění podmínky bezúhonnosti rozhodne o udělení koncese a vydá podnikateli výpis z živnostenského rejstříku. Změna je administrativní zátěží jak pro podnikatele, tak zaměstnance živnostenských úřadů.

3.7 Snižování administrativní zátěže podnikatelů

V lednu 2007 byl evropskou komisí stanoven akční program pro snížení administrativní zátěže podnikatelů, jehož cílem je dosáhnout do roku 2012 snížení objemu administrativních úkonů v Evropské unii o 25 %, např. omezení množství statistik předkládaných podnikateli úřadům. Dalším cílem je zkvalitnění, zjednodušení procesu přijímání evropské legislativy a zefektivnění implementace procesů. Vláda ČR usnesením č. 446 dne 21. 4. 2008 schválila **Plán snižování administrativní zátěže podnikatelů** týkající se resortů Ministerstva financí, Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva

---

⁹¹ Zákon č. 119/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 111/1994 Sb., o silniční dopravě, v znění pozdějších předpisů, a další související zákony

zdravotnictví, Ministerstva zemědělství, Ministerstva životního prostředí, Ministerstva průmyslu a obchodu, které ukládají 998 informačních povinností a způsobují největší administrativní zátěž pro podnikatele přepočtené v částce 76,5 mld. Kč/rok. Tento plán předpokládá snížení administrativní zátěže do roku 2010 minimálně o 20 % tím, že zruší 104 povinností a omezí 102 povinností pro podnikatele. Snížení administrativní zátěže podnikatelů v ČR o 25 % do konce roku 2012 vychází z usnesení vlády č. 308 ze dne 27. 4. 2010. Koordinátorem Plánu snižování administrativní zátěže je od roku 2008 Ministerstvo průmyslu a obchodu.⁹²

Do Plánu legislativních prací vlády na rok 2013 byla zařazena další novela živnostenského zákona, která by měla podpořit další snížení administrativní zátěže podnikatelů. Cílem je využití funkcionalit informačního systému ŽR a vytvoření digitálního archívu dokumentů, které musí podnikatelé předkládat při podání jednotlivým živnostenským úřadům. Vytvořením tohoto archívu a zavedení sdílení dokumentů živnostenskými úřady povede k úspoře nákladů podnikatele, pokud již jednou dokument živnostenskému úřadů doloží, nebude muset v případě potřeby opětovně dokládat.⁹³

---

⁹² Vláda schválila Plán snižování administrativní zátěže do roku 2010: Dostupné on-line na <http://www.mpo.cz/dokument43985.html> [cit. 2014-01-15]

⁹³ Návrh MPO, který pomůže snížit administrativní zátěž podnikatelů, dnes schválila vláda: Dostupné on-line na <http://www.mpo.cz/dokument146651.html> [cit. 2014-01-15]

4. PRAKTICKÁ ČÁST

V této části bakalářské práce je provedeno vyhodnocení primárních dat kvantitativního a kvalitativního výzkumu získaných metodou dotazování pomocí dotazníkové šetření týkající se novel živnostenského zákona mezi podnikateli Plzeňského kraje pomocí tabulek a grafů. Cílem bylo zjistit, jak podnikatelé hodnotí a znají novely živnostenského zákona z hlediska snižování administrativní zátěže podnikatelů. Dále je provedeno tabulkové vyhodnocení JRF podání podnikatelů živnostenským úřadům v Plzeňském kraji a zhodnocení využívání služeb CRM na OŽÚ Stříbro a OŽÚ Sušice. Kvalitativním výzkumem byly strukturované rozhovory se zaměstnanci obecních živnostenských úřadů Stříbro a Sušice zaměřené na novely živnostenského zákona.

4.1 Plzeňský kraj

Dotazníkové šetření, vyhodnocení JRF podání a služeb CRM bylo zaměřeno na podnikatelské subjekty a některé živnostenské úřady v Plzeňském kraji, proto je zde úvodem stručně tento kraj popsán.

Plzeňský kraj se rozléhá na jihozápadě ČR a rozlohou je třetím největším krajem ČR, ovšem z hlediska počtu obyvatel se řadí na místo deváté. Patří mezi průměrně ekonomicky rozvinuté kraje v ČR a oblastem s dlouhodobě nižší mírou nezaměstnanosti. Nejvýznamnější průmyslová odvětví tvoří strojírenství, potravinářství, průmysl stavebních hmot a keramiky, hutnictví. Poloha Plzeňského kraje je významná pro rozvoj cestovního ruchu. Státní správu včetně činností živnostenského úřadu kromě statutárního města Plzně vykonává ještě dalších 14 obcí – Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov.⁹⁴

---

⁹⁴ Základní informace o kraji: Dostupné on-line na <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/zakladni-informace-o-kraji> [cit. 2014-01-15]

Tabulka č.1: Počet podnikatelů a ŽO v Plzeňském kraji

	ROK 2007	ROK 2008	ROK 2010	ROK 2012	ROK 2013
Podnikatelé celkem	108 968	112 665	120 864	121 257	121 493
Právnícké osoby	11 297	11 920	13 226	14 003	14 272
Fyzické osoby	97 671	100 745	107 638	107 254	107 221
Počet ŽO** celkem	198 461	148 613	161 566	168 487	172 155
Koncese	6 500	5 853	6 201	6 337	7 481
Volná	137 050	87 267	95 588	97 306	98 232
Řemeslná	40 068	44 375	47 812	49 931	50 727
Vázaná	14 843	11 118	11 965	14 913	15 715

Zdroj: statistická data MPO, zpracování vlastní   ** ŽO živnostenské oprávnění

Počet podnikatelů v Plzeňském kraji se zvyšuje, ale v současnosti je nárůst podnikatelů oproti roku 2007 a roku 2008 pouze minimální. V počtu živnostenských oprávnění došlo celkově oproti roku 2007 k poklesu živnosti volné v důsledku zavedení jedné živnosti volné od 1. 7. 2008, živnostenská oprávnění ostatních živností mají rostoucí tendenci.

4.2 Dotazníkové šetření

Na základě cíleného výběru bylo k vyplnění dotazníku osloveno 125 tuzemských fyzických osob a 75 tuzemských právníckých osob v Plzeňském kraji aktivně podnikajících na základě živnostenského oprávnění. Vybraní respondenti byli osloveni a požádáni o vyplnění dotazníku s uvedením cíle dotazníkového šetření prostřednictvím e-mailu. Někteří respondenti byli osloveni osobně a byl jim k vyplnění předán vytištěný dotazník, který byl v předem oznámeném termínu zpět vybrán. Pro šetření byla zvolena písemná forma dotazníku z důvodu oslovení většího počtu respondentů, nízké finanční náročnosti a nechat respondentům možnost věnovat otázkám více času.

Sběr dat probíhal v termínu 5. 1. 2014 - 20. 1. 2014 a ve skutečnosti se dotazníkového šetření zúčastnilo 95 respondentů, z toho 74 fyzických osob a 21 právnických osob, tudíž návratnost vyplněného dotazníku byla 59,2% u fyzických osob a 28% u právnických osob. Dotazník obsahoval 14 otázek, kdy byly zvoleny převážně otázky uzavřené, vždy s jednou možností výběru z nabídky konkrétních odpovědí a doplněny 2 otázkami polouzavřenými, které mimo výběru odpovědi z nabídky umožňovaly doplnění konkrétní odpovědi respondenta v položce „z jiných zdrojů“ a „jiné důvody“.

4.3 Vyhodnocení dotazníkového šetření

Otázka č. 1: Podnikáte jako:

Tabulka č. 2: Počet zúčastněných FO, PO

Odpověď	Počet	%
Fyzická osoba	74	78
Právnická osoba	21	22

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Tato otázka sloužila k rozdělení respondentů na fyzické a právnické osoby. Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 95 respondentů, z toho 74 (78%) fyzických osob a 21 (22%) právnických osob. Vyšší počet zúčastněných fyzických osob vyplývá z toho, že k vyplnění dotazníku bylo z celkového počtu respondentů osloveno více těchto osob, což souvisí i s tím, že celorepublikově podnikatelé převážně volí právní formu podnikání jako fyzická osoba.

Otázka č. 2: Provozujete živnost jako:

Tabulka č. 3: Typ provozování živnosti

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnická osoba	
hlavní činnost	72	76%	51	69%	21	100%
vedlejší činnost	23	24%	23	31%	0	0%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Bylo zjištěno, že ze zúčastněných respondentů živnost provozuje jako hlavní činnost 51 (69%) fyzických osob a 21 (100%) právnických osob. Jako vedlejší činnost provozuje živnost ze zúčastněných respondentů 23 fyzických osob (31%) a žádná právnická osoba.

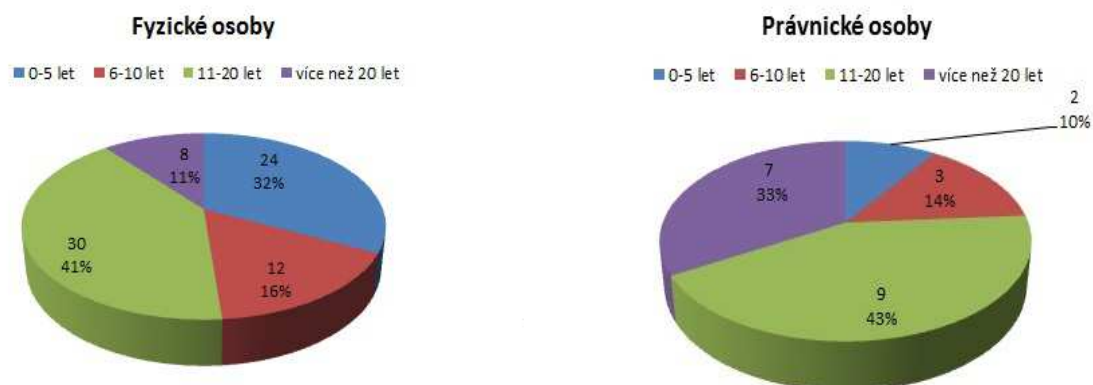
Otázka č. 3: Podnikatelskou činnost provozujete:

Tabulka č. 4: Počet let provozování živnosti

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnická osoba	
0-5 let	26	27%	24	32%	2	10%
6-10 let	15	16%	12	16%	3	14%
11-20 let	39	41%	30	41%	9	43%
více než 20 let	15	16%	8	11%	7	33%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 1: Počet let provozování živnosti FO Graf č. 2: Počet let provozování živnosti PO

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní   *Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní*

Nejvíce byla při vyplňování dotazníku zastoupena skupina podnikatelů provozujících podnikatelskou činnost 11-20 let jak z okruhu fyzických osob 30 (41%), tak právnických osob 9 (43%). Další nejpočetnější skupinu zastupovaly fyzické osoby 24 (32%) provozující podnikatelskou činnost 0-5 let a právnické osoby 7 (33%), které podnikají více než 20 let. Dále se zúčastnilo 12 (16%) fyzických osob a 3 (14%) právnických osob provozujících podnikatelskou činnost 6-10 let a nejméně zastoupenou skupinou bylo 8 (11%) fyzických osob, kteří podnikají více než 20 let a 2 (10%) právnických osob provozující činnost 0-5 let.

Otázka č. 4: Sledujete novely živnostenského zákona?

Tabulka č. 5: Sledovanost novel živnostenského zákona

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnícká osoba	
Ano	19	20%	12	16%	7	33%
Občas	55	58%	45	61%	10	48%
Ne	21	22%	17	23%	4	19%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 3: Sledovanost novel ŽZ-FO

Graf č. 4: Sledovanost novel ŽZ-PO

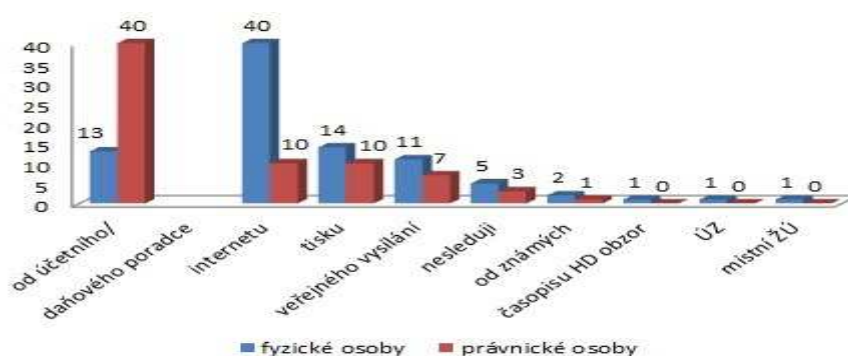
Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Tato otázka zjišťovala, zda podnikatelé vůbec sledují novely živnostenského zákona a tím pádem znají změny, které tyto novely způsobují. Nejvíce respondentů zvolilo odpověď občas 45 (61%) fyzických osob a 10 (48%) osob právnických, 12 (16%) fyzických osob a 7 (33%) právnických osob novely sledují. Podnikatelů, kteří novely nesledují vůbec bylo mezi fyzickými osobami ze zúčastněných 17 (23%) a pouze 4 (19%) právnické osoby.

Otázka č. 5: Informace o novelách živnostenského zákona získáváte z:

Graf č. 5: Zdroj informací o novelách ŽZ-FO, PO

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

V této otázce si respondenti mohli vybrat z předem připravených odpovědí nebo uvést odpověď vlastní a měli možnost zvolit i více odpovědí najednou (max. 3). Právnické osoby (40) uvedly, že informace o novelách nejvíce získávají prostřednictvím účetního/daňového poradce, naopak nejvíce fyzických osob (40) zvolilo možnost o získání informací pomocí internetu. Častým způsobem čerpání informací byla zvolena odpověď z tisku nebo veřejného vysílání-fyzickými osobami (25) a právníckými osobami (17). Jiné zdroje pro získání informací o novelách uvedlo pouze 5 respondentů, a to své známé, časopis HD Obzor, ÚZ, místní ŽÚ.

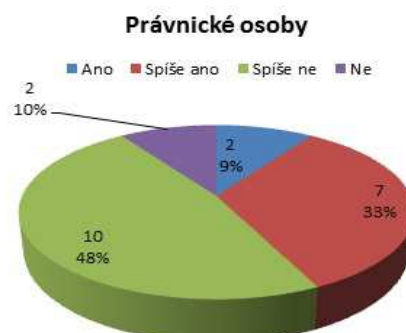
Otázka č. 6: Myslíte si, že jsou podnikatelé dostatečně informováni o změnách živnostenského zákona?

Tabulka č. 6: Informovanost podnikatelů o změnách ŽZ

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnická osoba	
Ano	8	8%	6	8%	2	9%
Spíše ano	27	28%	20	27%	7	33%
Spíše ne	47	50%	37	50%	10	48%
Ne	13	14%	11	15%	2	10%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 6: Informovanost o změnách ŽZ-FO   **Graf č. 7: Informovanost o změnách ŽZ-PO**

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní   Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Polovina respondentů (50%) zvolila odpověď, že podnikatelé spíše nejsou dostatečně informováni o změnách živnostenského zákona, naopak nejméně respondentů 8% uvedlo, že informace jsou dostatečné. Názor, že tyto informace jsou spíše dostatečné vyslovilo 28% respondentů a naopak negativní odpověď zvolilo 14% respondentů.

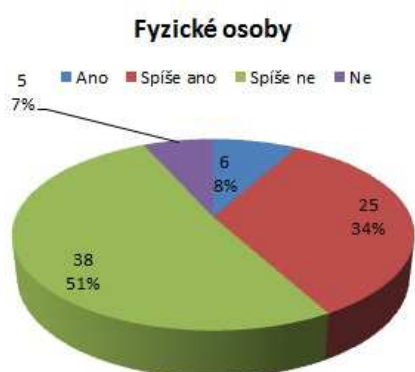
Otázka č. 7: Myslíte si, že jsou informace o změnách živnostenského zákona publikovány s dostatečným časovým předstihem před jejich účinností?

Tabulka č. 7: Časový předstih publikace změn ŽZ před jejich účinností

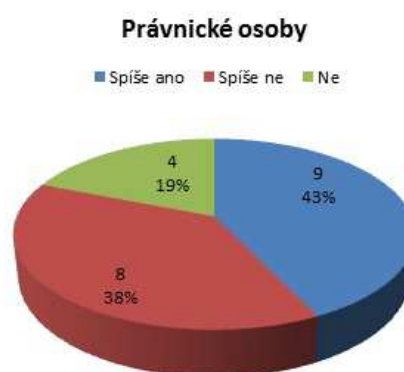
Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnícká osoba	
Ano	6	6%	6	8%	0	0%
Spíše ano	34	36%	25	34%	9	43%
Spíše ne	46	48%	38	51%	8	38%
Ne	9	10%	5	7%	4	19%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 8: Vyhodnocení otázky č. 7- FO

Graf č. 9: Vyhodnocení otázky č. 7- PO

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Otázka č. 7 navazovala na otázku č. 6 a zjišťovala, zda informace o změnách živnostenského zákona jsou publikovány s dostatečným předstihem před jejich účinností a podnikatelé mají dostatek času k seznámení a přípravu na změny, které zákon přináší. Zde jako v předcházející otázce nejvíce respondentů 48% uvedlo, že informace spíše nejsou publikovány s dostatečným časovým předstihem a další nejvíce početnou skupinu 36% tvořili respondenti se zvolenou odpovědí spíše ano. Negativně se k této otázce vyjádřilo 10% respondentů a zbývající část 6% respondentů měla k otázce pozitivní názor. Je třeba konstatovat, že ve skutečnosti některé změny jsou publikovány na poslední chvíli před jejich účinností i pro úřady, které se těmito změnami mají řídit. Úřady jsou na rozdíl od podnikatelů o změnách informovány svými nadřízenými orgány.

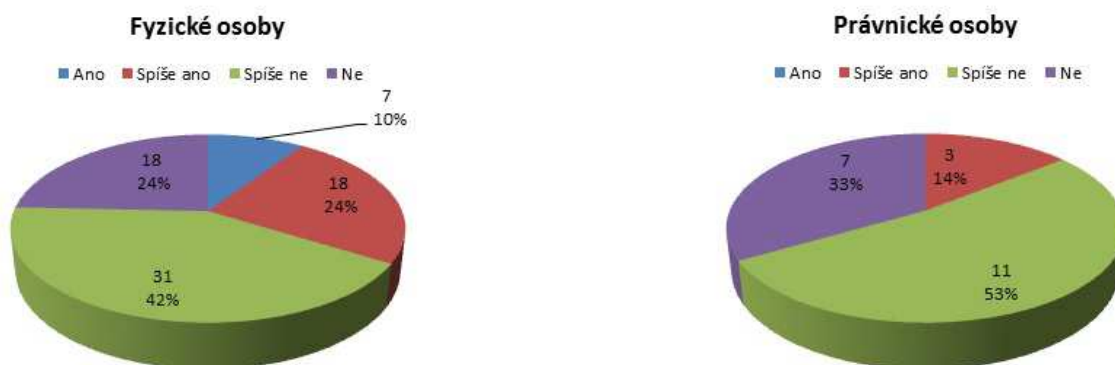
Otázka č. 8: Myslíte si, že jsou novely živnostenského zákona pro podnikatele přínosné z hlediska snížení administrativní zátěže?

Tabulka č. 8: Hodnocení přínosu novel ŽZ

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnícká osoba	
Ano	7	8%	7	10%	0	0%
Spíše ano	21	22%	18	24%	3	14%
Spíše ne	42	44%	31	42%	11	53%
Ne	25	26%	18	24%	7	33%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 10: Hodnocení přínosu novel ŽZ-FO Graf č. 11: Hodnocení přínosu novel ŽZ-PO

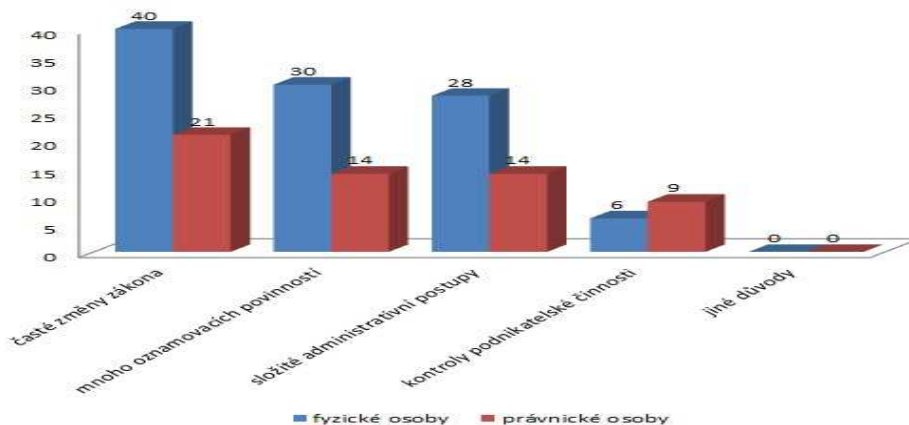

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní   *Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní*

Tato otázka měla za úkol zjistit, zda si podnikatelé ve skutečnosti myslí, že novely přispívají ke snížení jejich administrativní zátěže. Nejvíce respondentů 31 fyzických osob a 11 právnických osob zvolilo odpověď, že novely spíše nepřispívají ke snížení administrativní zátěže podnikatelů, nejméně respondentů 7 fyzických osob uvedlo jednoznačnou odpověď, že novely přispívají ke snížení administrativní zátěže, tuto odpověď nezvolila žádná právnická osoba. Téměř stejná část respondentů volila odpověď, že novely spíše přispívají a na druhou stranu jednoznačně nepřispívají ke snížení administrativní zátěže podnikatelů.

Otázka č. 9: Jako administrativní zátěž při podnikání (dle živnostenského zákona) považujete:

Graf č. 12: Důvody administrativní zátěže podnikatelů-FO, PO

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Většina podnikatelů 61% ze všech zúčastněných respondentů bez ohledu na právní formu podnikání za největší administrativní zátěž při podnikání uvedlo časté změny zákona, dále pak mnoho oznamovacích povinností a složité administrativní postupy. Pouze 16% respondentů uvedlo, že za administrativní zátěž považují kontroly podnikatelské činnosti.

Otázka č. 10: Využíváte možnosti elektronického podání vůči živnostenskému úřadu z pohodlí domova nebo upřednostňujete osobní jednání na živnostenském úřadě?

Tabulka č. 9: Využívání způsobu podání

Odpověď	Všichni dotazovaní	Fyzická osoba	Právnícká osoba
elektronicky z počítače	17 18%	11 15%	6 29%
osobně na živnostenském úřadě	78 82%	63 85%	15 71%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Z odpovědí na tuto otázku vyplynulo, že velmi malé množství podnikatelů využívá formu elektronického podání. Tento způsob podání uvedlo pouze 29% (6) právnických osob a 15% (11) fyzických osob, ostatní respondenti odpověděli, že dávají přednost podání osobně na živnostenském úřadě. Nízké procento využívání elektronického podání si je možné vysvětlit z důvodu neznalosti této možnosti.

Otázka č. 11: Víte, že můžete využít služeb CRM (podání přihlášky, odhlášky vůči OSSZ, zdravotním pojišťovnám, registrace vůči finančním úřadům) na živnostenském úřadě?

Tabulka č. 10: Znalost o službách CRM

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnícká osoba	
Ano	54	57%	36	49%	18	86%
Ne	41	43%	38	51%	3	14%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Tato otázka zjišťovala, zda podnikatelé vůbec ví, že mohou využít služeb CRM na živnostenském úřadě a tím si usnadnit jednání s ostatními orgány státní správy. Kladně na tuto otázku odpovědělo větší množství respondentů 57%, z toho 86% právnických osob a 49% fyzických osob, negativní odpověď uvedlo 51% fyzických osob a 14% právnických osob.

Otázka č. 12: Využíváte těchto služeb CRM?

Tabulka č. 11: Využívání služeb CRM

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnícká osoba	
Ano	18	19%	11	15%	7	33%
Občas	16	17%	10	13%	6	29%
Ne	61	64%	53	72%	8	38%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Graf č. 13: Využívání CRM-FO

Graf č. 14: Využívání CRM-PO

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Otázka č. 12 se vztahovala k otázce č. 11 a zjišťovala, do jaké míry podnikatelé využívají služeb CRM. Nejvíce respondentů 64% uvedlo, že těchto služeb nevyužívá vůbec,

17% respondentů se vyjádřilo, že služeb CRM využívá občas a zbývající část respondentů 19% uvedlo, že těchto služeb využívá.

Otázka č. 13: Myslíte si, že CRM přispívá ke snížení administrativní zátěže podnikatelů?

Tabulka č. 12: CRM jako snížení administrativní zátěže podnikatelů

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnícká osoba	
Ano	60	63%	47	63%	13	62%
Ne	35	37%	27	37%	8	38%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Tato otázka souvisela s dvěma předcházejícími otázkami a sledovala, zda podnikatelé považují služby CRM za snížení administrativní zátěže. Převážná část respondentů 63%, a to jak fyzické osoby 47 (63%), tak i právnické osoby 13 (62%) vyjádřilo kladnou odpověď, zbývající část respondentů zvolilo odpověď zápornou.

Otázka č. 14 Víte, že pro podání vůči živnostenskému úřadu již není místní příslušnost podle sídla/pobytu?

Tabulka č. 13: Místní příslušnost ŽÚ

Odpověď	Všichni dotazovaní		Fyzická osoba		Právnícká osoba	
Ano	39	41%	30	40%	9	43%
Ne	56	59%	44	60%	12	57%

Zdroj: vlastní šetření, zpracování vlastní

Tato otázka sloužila ke zjištění, zda podnikatelé znají právo, že veškerá podání vůči živnostenskému úřadu mohou učinit u jakéhokoli živnostenského úřadu v ČR. Tato možnost přispívá určitě ke snížení administrativní zátěže, které mohou podnikatelé využít. Větší část fyzických osob 60%, i právnických osob 57% uvedla odpověď Ne, zbývající část respondentů zvolila kladnou odpověď Ano.

4.4 Strukturované rozhovory

Strukturované rozhovory byly provedeny s dlouholetými pracovníky Obecního živnostenského úřadu Sušice a Obecního živnostenského úřadu Stříbro, které vykonávají činnosti registračního oddělení. Pracovnice odpovídaly na předem připravený soubor

9 otázek vztahujících se k novelám živnostenského zákona snižující administrativní zátěž podnikatelů a využívání služeb CRM.

Otázky a odpovědi strukturovaných rozhovorů

Pod písmenem A jsou uvedeny odpovědi pracovnice OŽÚ Stříbro a pod písmenem B pracovnice OŽÚ Sušice.

1. Myslíte si, že novely živnostenského zákona přispívají ke snížení administrativní zátěže podnikatelů?

A: *Myslím si, že novely živnostenského zákona od roku 2008, kdy nabyla účinnosti novela č. 130/2008 Sb. jednoznačně snižují administrativní zátěž podnikatelů, až na novely, kdy dochází ke změnám některých živností a podnikatelé jsou povinni dokládat doklady ke splnění podmínek podle živnostenského zákona.*

B: *Z mého hlediska ano, ulehčení přináší propojení živnostenského úřadu s finančními úřady, správami sociálního zabezpečení, zdravotními pojišťovnami a podnikatelé vůči těmto orgánům nemusí změny oznamovat, pokud je oznámí živnostenskému úřadu, tyto změny jsou elektronicky předány příslušným správním orgánům.*

2. Mají novely živnostenského zákona také vliv na snížení administrativy zaměstnanců živnostenských úřadů?

A: *Novely mají prozatím pro zaměstnance živnostenského úřadu spíše opačný efekt, jelikož je snaha usnadnit vstup do podnikání podnikatelům, některé povinnosti se tím zvyšují zaměstnancům živnostenských úřadů. Žádají o výpis z Rejstříku trestů podnikatelů, odpovědných zástupců, předávají data na příslušné orgány veřejné správy a obstarávají si údaje, které lze zjistit z veřejných informačních systémů.*

B: *Novely nemají vliv na snížení administrativy zaměstnanců živnostenských úřadů, ale naopak se pro ně novelami v poslední době zvyšuje.*

3. Jaká novela byla nejvíce přínosná z hlediska snížení administrativní zátěže pro podnikatele?

A: *Nejvíce přínosná pro podnikatele byla novela č. 130/2008 Sb. s účinností od 1. 7. 2008 z hlediska administrativy, ale i z finančního hlediska, snížily se správní poplatky.*

B: *Novela živnostenského zákona provedená zákonem č. 214/2006 Sb. s účinností od 1. 8. 2006, kdy na obecních živnostenských úřadech vznikly CRM a podnikatelé od té doby mohou prostřednictvím CRM oznamovat změny i ostatním státním orgánům.*

4. Jaká novela naopak přinesla zátěž z hlediska administrativních úkonů pro zaměstnance živnostenských úřadů?

A: *Byla to novela č. 119/2012 Sb. v souvislosti transformace Silniční motorové dopravy provozované velkými vozidly, kdy na základě žádosti podnikatelů museli zaměstnanci žádat Rejstřík trestů podnikatele, případně odpovědného zástupce, žádat o stanovisko*

příslušný krajský úřad a po té vydat rozhodnutí o udělení koncese, následně vydat výpis z živnostenského rejstříku. V případě, že podnikatelé nepožádali o změnu koncese, bylo nutné provést změnu koncese z moci úřední, tudíž vydat rozhodnutí o změně koncese včetně výpisu z živnostenského rejstříku.

B: Byla to novela č. 119/2012 Sb., která byla provedena v souvislosti se změnou zákona o silniční dopravě v návaznosti na nařízení Evropského Parlamentu a Rady. Na základě žádosti podnikatelů bylo nutné provést transformaci koncesované živnosti Silniční motorová doprava provozovaná velkými vozidly. V současnosti podnikatelé, kteří prodávají líh a lihoviny musí požádat o koncesi na tuto činnost, živnostenské úřady musí rozhodnout o udělení koncese a následně vydat výpis z živnostenského rejstříku.

5. Informujete podnikatele o změnách živnostenského zákona, pokud ano, tak jakým způsobem?

A: Podnikatele informujeme o změnách na stránkách města www.mustribro.cz, nebo na internetovém portále www.stribro.cz, v tištěné podobě vychází Stříbrský zpravodaj, ze kterého se podnikatelé také mohou o změnách živnostenského zákona dozvědět. Samozřejmě je informujeme i při osobní návštěvě na OŽÚ. Vedoucí OŽÚ se pravidelně zúčastňuje porad starostů, kde má možnost informovat starosty jednotlivých obcí o změnách živnostenského zákona.

B: O aktuálních změnách živnostenského zákona informujeme podnikatele na nástěnce OŽÚ a dále na webových stránkách města Sušice.

6. Myslíte si, že podnikatelé znají funkci CRM na obecním živnostenském úřadě?

A: Funkci CRM znají podnikatelé, kteří již byli s těmito službami seznámeni pracovníky na ŽÚ a této služby již využili. Ostatní podnikatelé, kteří živnostenský úřad navštíví poprvé, o této možnosti neví.

B: Pokud podnikatel přijde na živnostenský úřad několikrát po sobě, tak ano. Jinak si myslím, že funkci CRM neznají.

7. Využívají podnikatelé podání vůči ostatním správním orgánům prostřednictvím CRM?

A: Pokud jim tuto službu nabídneme, většinou využijí registrační povinnosti a oznámení změn vůči příslušným orgánům státní správy.

B: Na našem živnostenském úřadě ano, podání vůči ostatním správním orgánům využívají téměř všichni podnikatelé.

8. Vyplňují podnikatelé JRF přímo na CRM s pomocí zaměstnance nebo doručují JRF elektronicky, poštou, datovou schránkou?

A: Podnikatelé vyplňují JRF především přímo na živnostenském úřadě, kdy zaměstnanec vyplní formulář JRF elektronicky, někdy podnikatel přinese vyplněný formulář v tištěné podobě na živnostenský úřad nebo doručí poštou, od doby zavedení elektronického podání, nám tímto způsobem byla doručena pouze 1 žádost.

B: Podnikatelé JRF vyplňují přímo na CRM s pomocí zaměstnance. Elektronickou cestou nám prozatím nebyla doručena žádná žádost.

9. Kolik podnikatelů využilo z celkového počtu podání JRF vůči státním orgánům pomocí CRM v období říjen 2013 - prosinec 2013?

A: Ve 4. čtvrtletí roku 2013 bylo přijato celkem 222 JRF podání, z toho 55 podání bylo prostřednictvím CRM oznámeno ostatním správním orgánům. Konkrétně v říjnu 2013 byl počet podání 42, z toho 11 předáno prostřednictvím CRM, za listopad 2013 celkem 79 podání, z toho 15 podání CRM, v prosinci 2013 bylo za toto období přijato nejvíce podání 101 a 29 podnikatelů využilo podání pomocí CRM.

B: Za toto období bylo přijato celkem 432 JRF podání, z toho bylo využito 402 podání vůči ostatním státním orgánům pomocí CRM. V říjnu 2013 z celkového počtu 118 podání využilo předání prostřednictvím CRM 114 podnikatelských subjektů, v listopadu 2013 byl celkový počet 137 podání, z toho 125 podání CRM a za prosinec 2013 bylo přijato 177 podání a předáno přes CRM státním orgánům 163 podání.

4.5 Vyhodnocení JRF podání

Podání živnostenskému úřadu se předkládají na předepsaném tiskopise JRF, vydaném Ministerstvem průmyslu a obchodu ČR. K 1. 7. 2008 byla dokončena plná elektronizace, od té doby mohou zpracovávat formuláře JRF elektronicky pomocí klienta EP RŽP živnostenské úřady nebo kontaktní místa veřejné správy. Od 1. 10. 2008 mohou podnikatelé JRF podání vůči živnostenskému úřadu vyplnit elektronicky ze svého počítače prostřednictvím aplikace dostupné zdarma z veřejného webu ŽR, zaslat se zaručeným elektronickým podpisem do centrální EP ŽR a podnikatelem označený živnostenský úřad podání zpracuje. Elektronické podání je rychlejší než vyplnění papírového formuláře, podnikatel nemusí uvádět veškeré identifikační údaje, postačí uvést rodné číslo nebo identifikační číslo, pokud ho má přidělené. Po zadání provede informační systém RŽP dotaz do databáze evidence obyvatel nebo podnikatelů a potřebné údaje jsou automaticky doplněny.⁹⁵

V současnosti ne všechna podání lze uskutečnit prostřednictvím JRF, ale výčet je pouze minimální, např. žádost o výpis z živnostenského rejstříku, oznámení ukončení výkonu funkce odpovědného zástupce oznámené přímo odpovědným zástupcem.

---

⁹⁵ Od října lze ohlásit živnost přes internet: Dostupné on-line na <http://www.mpo.cz/dokument50457.html> [cit. 2014-02-15]

Na základě statistických dat MPO poskytnutých pracovníci Krajského živnostenského úřadu Plzeňského kraje, je provedeno tabulkové vyhodnocení JRF podání doručené živnostenským úřadům v Plzeňském kraji od 1. 7. 2008 do 31. 12. 2013. Vyhodnoceno je podání JRF provedené referentem ŽÚ, přes DS úřadu, elektronické podání přímo z počítače podnikatelů a podání, která nebyla uskutečněna prostřednictvím elektronického JRF.

Tabulka č. 14: JRF podání živnostenským úřadům Plzeňského kraje

Způsob příjmu	ROK					
	1. pol.2008	2009	2010	2011	2012	2013
JRF přes DS úřadu	-	1	-	6	4	5
JRF referentem ŽÚ	2438	24760	31460	33330	31820	30346
JRF elektronicky podnikatelem	4	20	16	13	12	21
Ne na základě JRF	19368	20524	8929	8666	6009	4512
Podání celkem	21810	45305	40405	42015	37845	34884

Zdroj: statistická data MPO, zpracování vlastní

Ze získaných dat vyplývá, že podnikatelé minimálně využívají elektronického JRF podání pomocí datové schránky a z domova, stále dávají přednost osobnímu jednání na ŽÚ, kde JRF elektronicky vyplní zaměstnanec ŽÚ. JRF Ne na základě JRF (zahrnuje i JRF podání v tištěné formě od podnikatele) má klesající charakter.

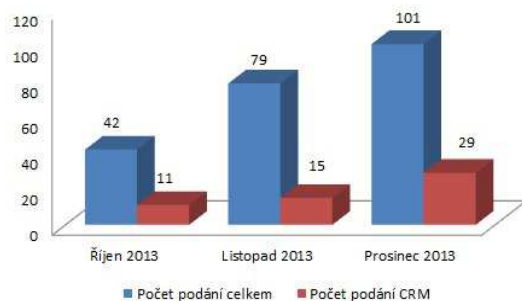
4.6 Vyhodnocení služeb CRM

V rámci projektu ZAP zjednodušení vstupu do podnikání a v průběhu podnikání pro podnikatele byla od 1. 8. 2006 zřízena CRM na všech obecních živnostenských úřadech ČR. Cílem CRM je zabezpečení komunikace mezi podnikatelem a státními orgány prostřednictvím živnostenských úřadů. Podnikatelé na CRM mohou při vstupu do podnikání provést registrační povinnosti vůči finančnímu úřadu, úřadu práce, zdravotní pojišťovně a okresní správě sociálního zabezpečení. Dále mohou vůči těmto státním orgánům prostřednictvím CRM oznámit i změny v průběhu podnikání, a to vše na jednom

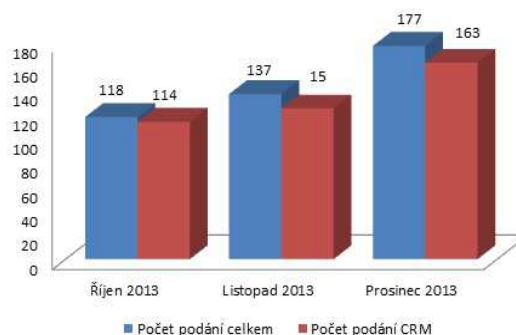
místě (ŽÚ) a jednom formuláři (JRF). CRM zjednodušila a snížila administrativní zátěž pro podnikatele, tím, že nemusí podnikatel vyplňovat více formulářů, kdy mnohdy obsahují totožné údaje a nemusí jednotlivé úřady obcházet sám. Podnikatelům se touto možností oznámení vůči ostatním státním úřadům na ŽÚ snižuje finanční a časová náročnost, jelikož většina těchto úřadů je pouze v okresních městech, která jsou podnikatelům vzdálena mnoho kilometrů.

Jelikož v současnosti neexistuje statistika o úkonech provedených prostřednictvím CRM na živnostenských úřadech, byla k vyhodnocení použita data získaná ze strukturovaných rozhovorů s pracovníci OŽÚ Stříbro a Sušice.

Graf č.15: CRM Stříbro

Graf č. 16: CRM Sušice

Zdroj: *Data OŽÚ Stříbro, zpracování vlastní*   Zdroj: *Data OŽÚ Sušice, zpracování vlastní*

Na OŽÚ Stříbro za 4. čtvrtletí bylo využito služeb CRM 25% z celkového počtu 222 JRF podání, OŽÚ Sušice za stejné období bylo prostřednictvím CRM předáno jiným správním úřadům 93% z celkového počtu 432 JRF podání.

5. VÝSLEDKY, DISKUSE A DOPORUČENÍ

5.1 Výsledky a diskuse

Dotazníkovým šetřením zaměřeným na novely živnostenského zákona z hlediska snižování administrativní zátěže podnikatelů bylo zjištěno, že podnikatelé tyto novely spíše nebo vůbec nepovažují za snižování administrativní zátěže. Podnikatelé spatřují administrativní zátěž zejména v častých změnách zákona, mnoho oznamovacích povinnostech a složitých administrativních postupech. Zde dochází k rozporu mezi vyjádřením podnikatelů a pracovníků živnostenských úřadů, které ve strukturovaném rozhovoru uvedly opačný

názor než respondenti dotazníkového šetření. Dle pracovníků novely živnostenského zákona jednoznačně snižují administrativní zátěž pro podnikatele, mimo novel, kdy dochází ke změnám některých živností a podnikatelé jsou povinni živnostenskému úřadu předložit doklady ke splnění podmínek podle živnostenského zákona. Za nejvíce přínosnou novelu je dle vyjádření pracovníce OŽÚ Sušice považována novela č. 214/2006 Sb. se zavedením možnosti pro podnikatele oznámit změny ostatním správním orgánům na živnostenském úřadě, tj. zřízením CRM od 1. 8. 2006. Pracovníce OŽÚ Stříbro považuje z hlediska snížení administrativních činností a finanční úspory v důsledku snížení správních poplatků pro podnikatele nejvíce přínosnou novelu č. 130/2008 Sb. s účinností od 1. 7. 2008. Snížení administrativní zátěže podnikatelů vyplývá i z analýzy novel živnostenského zákona s účinností od 1. 1. 1992 do současné platné právní úpravy k 1. 1. 2014, která byla provedena v rámci teoretické části této bakalářské práce.

Důkazem tvrzení jsou zde uvedené některé skutečnosti snižující administrativní zátěž podnikatelů při ohlášení živnosti nebo žádosti o koncesi nemusí dokládat výpis z Rejstříku trestů, tento doklad si od 1. 3. 2000 vyžaduje pro potřeby řízení sám živnostenský úřad. Podnikatelé nejsou povinni oznamovat změny údajů, které jsou již zapsané v základních registrech, obchodním rejstříku, informačním systému evidence obyvatel a cizinců. Údaje získané z těchto registrů a systému zapisují živnostenské úřady do živnostenského rejstříku automaticky. Fyzické podnikající osoby mají možnost oznámit i do budoucna trvalou shodu bydliště a sídla, pokud této možnosti využijí, je adresa sídla v případě změny bydliště také automaticky zapsána živnostenským úřadem do živnostenského rejstříku, a tím se podnikatelům snižuje další administrativní úkon. Nemusí dokládat doklady k sídlu, pokud dokládané skutečnosti jsou zjištělné ze základních registrů, atd.

Tento negativní přístup respondentů k novelám živnostenského zákona z hlediska snižování administrativní zátěže podnikatelů může být způsoben tím, že podnikatelé novely a změny živnostenského zákona provedené novelami nesledují a neznají. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že z celkového počtu 95 respondentů, tyto novely sleduje pouze 19 respondentů, 55 respondentů sleduje novely občas a 21 respondentů novely nesleduje vůbec. Neznalost o změnách, které novely za účelem snížení administrativní zátěže přinášejí, vyplývá také z dotazníkového šetření i ze strukturovaných rozhovorů. Téměř polovina respondentů (43%) zúčastněných dotazníkového šetření neví, že mohou na živnostenském úřadě využít služeb CRM, jehož

prostřednictvím mohou oznámit registrace a změny vůči finančnímu úřadu, zdravotním pojišťovnám, okresní správě sociálního zabezpečení. Neznalost podnikatelů o službách CRM potvrzují v rozhovorech i pracovnice živnostenských úřadů, které uvedly, že o této službě vědí pouze podnikatelé, kteří již služby dříve využili. Z dotazníkového šetření vyplývá, že těchto služeb CRM nevyužívá vůbec 64% z celkového počtu respondentů, 17 % respondentů služeb CRM využívá občas a 19 % respondentů CRM využívá. Zde se opět výsledky dotazníkového šetření rozcházejí se sdělením pracovníků, které v rozhovoru uvádí, že téměř všichni podnikatelé v případě OŽÚ Sušice, na OŽÚ Stříbro většinou služeb CRM využívají, pokud mají oznamovací nebo registrační povinnost vůči ostatním správním orgánům. Na základě poskytnutých dat pracovníky OŽÚ Sušice a OŽÚ Stříbro bylo provedeno vyhodnocení využití služeb CRM na těchto úřadech za 4. čtvrtletí r. 2013. Na OŽÚ Sušice z celkového počtu JRF bylo 93% podání předáno prostřednictvím CRM na ostatní správní úřady, OŽÚ Stříbro prostřednictvím CRM za stejné období předal 25% podání z celkového počtu JRF podání. Nízké procento odpovědí oslovených respondentů o využívání služeb CRM mohlo být způsobeno tím, že dotazníkového šetření se zúčastnili respondenti, kteří službu CRM během svého podnikání nepotřebovali využít. CRM na živnostenském úřadě a jejich činnost hodnotí kladně z hlediska snížení administrativní zátěže podnikatelů 63 % respondentů a také pracovnice živnostenských úřadů. Záporně se k CRM jako snížení administrativní zátěže vyjádřilo pouze 37 % respondentů.

Dalším důvodem negativního přístupu k hodnocení novel může být skutečnost, že většina podnikatelů informace o novelách získává z internetových zdrojů, tisku, veřejného vysílání, kde tyto informace bývají někdy poněkud zkreslené, neúplné a občas i nepravdivé. Část podnikatelů, převážně právnických osob informace získává od svého účetního nebo daňového poradce, kdy tyto osoby také nemají vždy úplné informace. Živnostenské úřady o změnách živnostenského zákona podnikatele informují především na webových portálech úřadu a částečně v místním zpravodaji, přičemž ani tento způsob informování není dostatečný. Podnikatelé, kteří nemají přístup na internet nebo nevlastní počítač se informace nedozví.

Podnikatelé nevyužívají ani další možnost snižující administrativní zátěž, a to elektronická podání vůči živnostenskému úřadu. Zde se shoduje vyjádření respondentů a pracovníků ŽÚ. Pouze 17 podnikatelů z celkového počtu 95 uvedlo, že elektronické podání využívá, zbytek

respondentů stále dává přednost osobnímu jednání na ŽÚ. Nevyužívání elektronického podání potvrzuje i tabulkové vyhodnocení JRF podání za období 1. 7. 2008 – 31. 12. 2013 v Plzeňském kraji, kdy přes datovou schránku úřadu bylo doručeno 16 podání a z počítače podnikatele 86 podání, ostatní JRF podání jsou provedena elektronicky referenty živnostenských úřadů.

5.2 Návrhy řešení

Návrh č. 1: *LEGISLATIVNÍ ZMĚNA ZÁKONA*

Pro zjednodušení podmínek pro vstup do podnikání a zároveň snížení administrativní zátěže podnikatelů by řešila legislativní změna zákona, konkrétně § 22 písm. e), která by se týkala zrušení jednoroční praxe u odborné způsobilosti pro řemeslné živnosti prokazované dokladem o řádném ukončení rekvalifikace pro příslušnou pracovní činnost akreditovanou MŠMT, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v kterém je živnost provozována. Vzdělání prostřednictvím rekvalifikačního kurzu často získávají osoby ve spolupráci s úřady práce, které jsou dlouhodobými uchazeči o zaměstnání, aby mohly začít podnikat. Po ukončení rekvalifikačního kurzu je těmto osobám požadovanou jednoroční praxí vstup do podnikání komplikován. Pokud chtějí začít podnikat, musí zvolit ustanovení odpovědného zástupce, který požadovanou odbornou způsobilost, včetně praxe splňuje. Funkce odpovědného zástupce je často jen fiktivní, faktická činnost a odpovědnost při podnikání je vždy na podnikateli. Lze porovnat s vázanou živností Masérské, rekondiční a regenerační služby, kde jednou z možností prokázání odborné způsobilosti pro ohlášení této živnosti je doklad osvědčení o rekvalifikaci pro příslušnou pracovní činnost a není zde požadována žádná praxe.

Návrh č. 2: *PODPORA ELEKTRONICKÉ KOMUNIKACE*

Z dotazníkového šetření, strukturovaných rozhovorů se zaměstnanci živnostenských úřadů a zároveň ze statistických údajů MPO Praha vyplynulo, že podnikatelé téměř nevyužívají možnosti elektronického podání živnostenským úřadům. Podnikatelé stále dávají přednost podání osobně na živnostenském úřadě. Elektronická podání by měla přispět ke snížení administrativní zátěže, snížení finanční a časové náročnosti podnikatelů.

Výhody elektronického podání:

- možnost podat kdykoli
- finanční a časová úspora
- včasnost podání
- z pohodlí domova

Nevýhody elektronického podání:

- přístup k počítači a internetu
- platný kvalifikovaný certifikát (elektronický podpis)
- neúplnost podání

Nevyužívání elektronických podání podnikateli může být způsobeno neznalostí této možnosti. Za účelem osvěty a podpory elektronického podání provést školení podnikatelů, kde by podnikatelé byly seznámeni s využitím a postupy elektronického podání. Jelikož bakalářská práce je zaměřena na podnikatelské subjekty Plzeňského kraje, tento návrh řešení je zaměřen na tyto podnikatelské subjekty. Školení by se uskutečnilo v prostorách zasedací místnosti Plzeňského kraje, poskytnutých Krajským úřadem Plzeňského kraje bezplatně a školení by provedli zaměstnanci krajského živnostenského úřadu v rámci metodického nařízení ve spolupráci s nadřízeným orgánem MPO ČR. Prostřednictvím obecních živnostenských úřadů v Plzeňském kraji by byli osloveni podnikatelé v jejich správním obvodu a sděleny informace o konání školení, za účelem zjištění zájmu o školení. Informace by byly podnikatelům sděleny formou e-mailu, poštou, místních zpravodajů, uveřejněním na úřední desce úřadů, nástěnkách živnostenských úřadů. Podnikatelé by museli vynaložit pouze cestovní náklady související s dopravou na školení. Elektronická komunikace je v současnosti od podnikatelů v některých případech státních orgánů povinně požadována.

6. ZÁVĚR

Živnostenský zákon je nestabilní právní norma, což dokazuje množství novel, kdy od účinnosti 1. 1. 1992 až do současnosti byl téměř 140krát novelizován. Častá novelizace má na podnikatele negativní vliv, jelikož se pro ně zákon stává nepřehledný, nedokáží se v něm orientovat, a tudíž neznají svá práva a povinnosti. Podnikatelé novely živnostenského zákona nevnímají z hlediska snižování administrativní zátěže pozitivně, což je způsobeno jejich neznalostí novel a změn, které novely za účelem snížení administrativní zátěže přinášejí. Novely živnostenského zákon více sledují právnické osoby, které převážně podnikatelskou činnost provozují za pomoci zaměstnanců, a tudíž mají více času ke sledování právních předpisů, zatímco fyzické osoby se spíše zabývají podnikatelskou činností samostatně a ke sledování novel jim nezbyvá čas.

Úkolem a cílem novel, kdy vláda ČR usnesením č. 446 dne 21. 4. 2008 schválila Plán snižování administrativní zátěže podnikatelů, je zrušení a snížení některých oznamovacích povinností. Tento úkol se v novelách daří realizovat a dochází k liberalizaci podmínek a zjednodušení administrativních postupů pro podnikatele jak při vstupu do podnikání, tak během podnikání. Opačný efekt tyto novely mají pro zaměstnance živnostenských úřadů, kterým v souvislosti s novelami narůstá mnoho administrativních úkonů a odpovědnost je částečně přenesena na tyto zaměstnance. Zaměstnanci živnostenských úřadů vyžadují některé doklady, např. výpis z Rejstříku trestů, zapisují údaje do živnostenského rejstříku na základě údajů získaných ze základních registrů, předávají prostřednictvím CRM registrační údaje a změny finančním úřadům, zdravotním pojišťovnám a okresním správám sociálního zabezpečení v zákonem stanovených lhůtách.

Při zpracování bakalářské práce byly zjištěny možnosti, které by vedly ke snížení administrativní zátěže podnikatelů a zjednodušení podmínek pro provozování živnosti při vstupu do podnikání. Návrhem je provedení legislativní změny živnostenského zákona § 22 písm. e), konkrétně zrušení jednoroční praxe při prokazování odborné způsobilosti pro řemeslné živnosti v případě prokázání dokladem o řádném ukončení rekvalifikace pro příslušnou pracovní činnost, vydaným akreditovaným zařízením podle zvláštních právních předpisů nebo MŠMT, nebo ministerstvem, do jehož působnosti patří odvětví, v němž je živnost provozována. Vzdělání prostřednictvím rekvalifikačního kurzu často získávají osoby ve spolupráci s úřady práce, které jsou dlouhodobými uchazeči o práci, aby mohly

začít podnikat. Legislativní změnou by byla zjednodušená podmínka při vstupu do podnikání a osoby s tímto dokladem by mohly začít podnikat dnem ohlášení řemeslné živnosti, aniž by byly nuceny ustanovovat odpovědného zástupce, z důvodu prokázání jednorocní praxe. Funkce odpovědného zástupce je často jen fiktivní, faktická činnost a odpovědnost při podnikání je vždy na podnikateli.

Dalším návrhem je snížení administrativní zátěže podnikatelů pomocí školení podnikatelů týkající se elektronického podání vůči živnostenskému úřadu. Návrh řešení se týká podnikatelských subjektů Plzeňského kraje, jelikož bakalářská práce je zaměřena na podnikatelské subjekty Plzeňského kraje. Z dotazníkového šetření s podnikateli, z odpovědí zaměstnanců ŽÚ při strukturovaných rozhovorech a následně z tabulkového vyhodnocení JRF podání vyplynulo, že způsobu elektronického podání je využívání minimálně. Podnikatelé stále dávají přednost osobnímu jednání na ŽÚ, přičemž elektronické podání snižuje časové a finanční náklady. Cílem školení by bylo seznámit podnikatele s využitím a postupy elektronického podání. Školení by se uskutečnilo v prostorech zasedací místnosti Plzeňského kraje, poskytnutých Krajským úřadem Plzeňského kraje bezplatně a školení by provedly zaměstnanci krajského živnostenského úřadu v rámci metodického nařízení ve spolupráci s nadřízeným orgánem MPO ČR. Prostřednictvím obecních živnostenských úřadů v Plzeňském kraji by byli osloveni podnikatelé v jejich správním obvodu a sděleny informace o konání školení za účelem zájmu o školení. Informace by byly podnikatelům sděleny formou emailu, poštou, místních zpravodajů, uveřejněním na úřední desce úřadů, nástěnkách živnostenských úřadů. Podnikatelé by museli vynaložit pouze cestovní náklady související s dopravou na školení. V živnostenském zákoně již není mnoho prostoru pro změny, které by vedly ke snížení administrativní zátěže podnikatelů. Připravovanou novelou by mělo dojít ke snížení administrativní zátěže v předkládání dokladů, kdy požadovaný doklad předloží podnikatel jen jednou na živnostenském úřadě a v případě potřeby nebude nutné požadovaný doklad opětovně dokládat.

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam literatury

BABŠICKÁ, Věra. *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání*. RNDr. Ivana Hexnerová. 6. vyd. Praha: Nakladatelství Bova Polygon, 2002. 336 s. ISBN 80-7273-078-9.

BABŠICKÁ, Věra. *Živnostenský zákon s komentářem včetně prováděcích a souvisejících předpisů a vzorů podání*. RNDr. Ivana Hexnerová. 7. vyd. Praha: Nakladatelství Bova Polygon, 2004. 408 s. ISBN 80-7273-106-8

HORÁLEK, Vladimír. *Živnostenský zákon úplné znění a komentář k zákonu č. 286/1995 Sb.* PhDr. Milada Vachtová. 1. vyd. Praha: Nakladatelství PROSPEKTRUM, 1996. 128 s. ISBN 80-7175-037-9

HORZINKOVÁ, Eva, ČECHMÁNEK, Břetislav. *Přestupky a správní trestání právní úprava k 1. 5. 2008*. 4. vyd. Praha: Vydavatelství EUROUNION Praha, s.r.o., 2008. 320 s. ISBN 978-80-7317-069-1

HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy souvisící s komentářem a příklady*. 11. vyd. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2006. 488 s. ISBN 80-7201-632-6

HORZINKOVÁ, Eva, URBAN, Václav. *Živnostenský zákon a předpisy související s komentářem*. 13. vyd. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2013. 328 s. ISBN 978-80-86131-97-9

ONDRUŠ, Radek. *Správní řád nový zákon s důvodovou zprávou a poznámkami*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství Linde Praha, a.s., 2005. 520 s. ISBN 80-7201-523-0

ŠÍŠKEOVÁ, Sylva. *Přehled judikatury z oblasti živnostenského podnikání*. 1. vyd. Praha: Vydavatelství Wolters Kluwer ČR, a.s., 2010. 184 s. ISBN 978-80-7357-527-4

ZICHOVÁ, Jaroslava. *Živnostenské podnikání*. 1. vyd. Brno: Vydavatelství KEY Publishing s.r.o., 2008. 197 s. ISBN 978-80-7418-001-9

Právní předpisy

Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

Zákon č. 570/1991 Sb., o živnostenských úřadech

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)

Zákon č. 18/2004 Sb., o uznávání odborné kvalifikace a jiné způsobilosti státních příslušníků členských států Evropské unie a o změně některých zákonů (zákon o uznávání odborné kvalifikace), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 356/1999 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

Zákon č.130/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích

Zákon č. 155/2010 Sb., kterým se mění některé zákony ke zkvalitnění jejich aplikace a ke snížení administrativní zátěže podnikatelů

Zákon č. 169/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 119/2012 Sb., kterým se mění zákon č.111/1994 Sb., o silniční dopravě, v znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Internetové zdroje

CEBRE. Debata: *Bez zpětné vazby od podnikatelů se kvalitní zákony připravit nedají* [on-line]. Dostupný z WWW:

http://www.cebrecz/dokums_raw/20111107_reader_administrativni_zatez.pdf

[cit. 2013-12-10]

Mladý podnikatel. *Historie podnikání v Čechách* [on-line]. Dostupný z WWW:

<http://mladypodnikatel.cz/historie-podnikani-v-cechach-t4444> [cit. 2013-12-10]

Ptejte se knihovny. *Podnikání u nás – historie* [on-line]. Dostupný z WWW:

<http://www.ptejteseknihovny.cz/uloziste/aba001/2013/podnikani-u-nas-historie> [cit. 2013-12-10]

Občanská společnost. *Základní práva EU* [on-line]. Dostupný z WWW:

<http://obcan.ecn.cz/index.shtml?w=e&x=238026> [cit. 2013-12-15]

MPO Praha. *Vnitřní trh EU – základní principy* [on-line]. Dostupný z WWW:

<http://www.mpo.cz/dokument3363.html> [cit. 2013-12-15]

MPO Praha. *Uznávání odborné kvalifikace pro oblast živnostenského podnikání* [on-line].

Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument144206.html> [cit. 2013-12-17]

MPO Praha. *Jednotný registrační formulář* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument68557.html> [cit. 2014-01-10]

MPO Praha. *Návrh MPO, který pomůže snížit administrativní zátěž podnikatelů, dnes schválila vláda* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument146651.html> [cit. 2014-01-15]

MPO Praha. *Vláda schválila Plán snižování administrativní zátěže do roku 2010* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument43985.html> [cit. 2014-01-15]

MPO Praha. *Od října lze ohlásit živnost přes internet* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.mpo.cz/dokument50457.html> [cit. 2014-02-15]

Plzeňský kraj. *Novela živnostenského zákona po 1.8.2010* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/novela-zivnostenskeho-zakona-po-1-8-2010> [cit. 2014-01-10]

Plzeňský kraj. *Bezpečnostní agentury mají odklad povinnosti* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/bezpecnostni-agentury-maji-odklad-povinnosti> [cit. 2014-01-10]

Plzeňský kraj. *Novela živnostenského zákona od 30. 6. 2012* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/novela-zivnostenskeho-zakona-od-30-6-2012-0> [cit. 2014-01-10]

Plzeňský kraj. *Poskytování nebo zprostředkování spotřebitelských úvěrů – nové povinnosti pro podnikatele* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/poskytovani-nebo-zprostredkovani-spotrebitelskych-uveru-nove-povinnosti-pro-podnikatele> [cit. 2014-01-10]

Plzeňský kraj. *Základní informace o kraji* [on-line]. Dostupný z WWW: <http://www.plzensky-kraj.cz/cs/clanek/zakladni-informace-o-kraji> [cit. 2014-01-15]

8. Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Počet podnikatelů a ŽO v Plzeňském kraji.....	46
Tabulka č. 2: Počet FO, PO	47
Tabulka č. 3: Typ provozování živnosti	47
Tabulka č. 4: Počet let provozování živnosti.....	48
Tabulka č. 5: Sledovanost novel živnostenského zákona.....	49
Tabulka č. 6: Informovanost podnikatelů o změnách ŽZ.....	50
Tabulka č. 7: Časový předstih publikace změn ŽZ před jejich účinností.....	51

Tabulka č. 8: Hodnocení přínosu novel ŽZ	52
Tabulka č. 9: Využívání způsobu podání.....	53
Tabulka č. 10: Znalost o službách CRM.....	54
Tabulka č. 11: Využívání služeb CRM.....	54
Tabulka č. 12: CRM jako snížení administrativní zátěže podnikatelů	55
Tabulka č. 13: Místní příslušnost ŽÚ	55
Tabulka č. 14: JRF podání živnostenským úřadům Plzeňského kraje.....	59

9. Seznam grafů

Graf č. 1: Počet let provozování živnosti FO.....	48
Graf č. 2: Počet let provozování živnosti PO.....	48
Graf č. 3: Sledovanost novel ŽZ-FO	49
Graf č. 4: Sledovanost novel ŽZ-PO	49
Graf č. 5: Zdroj informací o novelách ŽZ-FO, PO.....	49
Graf č. 6: Informovanost o změnách ŽZ-FO	50
Graf č. 7: Informovanost o změnách ŽZ-PO	50
Graf č. 8: Vyhodnocení otázky č. 7 FO.....	51
Graf č. 9: Vyhodnocení otázky č. 7 PO.....	51
Graf č. 10: Hodnocení přínosu novel ŽZ-FO.	52
Graf č. 11: Hodnocení přínosu novel ŽZ-PO.	52
Graf č. 12: Důvody administrativní zátěže podnikatelů-FO, PO.....	53
Graf č. 13: Využívání CRM-FO	54
Graf č. 14: Využívání CRM-PO	54
Graf č. 15: CRM Stříbro	60
Graf č. 16: CRM Sušice.....	60

10. Seznam obrázků

Obr. č. 1: Rozdělení živností.....	26
------------------------------------	----

11. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník NOVELY ŽIVNOSTENSKÉHO ZÁKONA

Dobrý den,
ráda bych Vás požádala o vyplnění dotazníku ohledně podnikání na základě živnostenského oprávnění, s tím spojené informace o novelách živnostenského zákona a jejich vliv na administrativní zátěž podnikatelů. Dotazník je určen pro podnikatele fyzické a právnické osoby. Data z tohoto dotazníku budou podkladem pro praktickou část mé bakalářské práce. Předem děkuji za Váš čas a ochotu Štěpánka Chroustová

1. Podnikáte jako:

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- fyzická osoba
- právnická osoba

2. Provozujete živnost jako:

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- hlavní činnost
- vedlejší činnost

3. Podnikatelskou činnost provozujete:

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- 0-5 let
- 6-10 let
- 11-20 let
- více než 20 let

4. Sledujete novely živnostenského zákona?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Občas
- Ne

5. Informace o novelách živnostenského zákona získáváte z:

Povinná otázka, zvolte alespoň 1 možnost nebo dopište vlastní, maximálně 3

- tisku
- veřejného vysílání
- internetu
- od účetního/daňového poradce
- nesleduji
- jiných zdrojů

6. Myslíte si, že jsou podnikatelé dostatečně informováni o změnách živnostenského zákona?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

7. Myslíte si, že jsou informace o změnách živnostenského zákona publikovány s dostatečným časovým předstihem před jejich účinností?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

8. Myslíte si, že jsou novely živnostenského zákona pro podnikatele přínosné z hlediska snížení administrativní zátěže?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Spíše ano
- Spíše ne
- Ne

9. Jako administrativní zátěž při podnikání z hlediska živnostenského zákona považujete:

Povinná otázka, zvolte alespoň 1 možnost nebo dopište vlastní, maximálně 3

- Časté změny zákona
- Mnoho oznamovacích povinností
- Složité administrativní postupy
- Kontroly podnikatelské činnosti
- jiné důvody

10. Využíváte možnosti elektronického podání vůči živnostenskému úřadu z pohodlí domova nebo upřednostňujete osobní jednání na živnostenském úřadě?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- elektronicky z počítače
- osobně na živnostenském úřadě

11. Víte, že můžete využít služeb CRM (podání přihlášky, odhlášky vůči OSSZ, zdravotním pojišťovnám, registrace vůči finančním úřadům) na živnostenském úřadě?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Ne

12. Využíváte těchto služeb CRM?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Občas
- Ne

13. Myslíte si, že CRM přispívá ke snížení administrativní zátěže?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Ne

14. Víte, že pro podání vůči živnostenskému úřadu již není místní příslušnost podle sídla/pobytu?

Povinná otázka, zvolte jednu z nabízených odpovědí

- Ano
- Ne

Příloha č. 2: Strukturovaný rozhovor – otázky

1. Myslíte si, že novely živnostenského zákona přispívají ke snížení administrativní zátěže podnikatelů?
2. Mají novely živnostenského zákona také vliv na snížení administrativy zaměstnanců živnostenských úřadů?
3. Jaká novela byla nejvíce přínosná z hlediska snížení administrativní zátěže pro podnikatele?
4. Jaká novela naopak přinesla zátěž z hlediska administrativních úkonů pro zaměstnance živnostenských úřadů?
5. Informujete podnikatele o změnách živnostenského zákona, pokud ano, tak jakým způsobem?
6. Myslíte si, že podnikatelé znají funkci CRM na obecním živnostenském úřadě?
7. Využívají podnikatelé podání vůči ostatním správním orgánům prostřednictvím CRM?
8. Vyplňují podnikatelé JRF přímo na CRM s pomocí zaměstnance nebo doručují JRF elektronicky, poštou, datovou schránkou?
9. Kolik podnikatelů využilo z celkového počtu podání JRF vůči státním orgánům pomocí CRM v období říjen 2013 – prosinec 2013?